

בעזרת השם יתברך



מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל')



למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת



פרשת בהר תשפ"ב



היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

יבמות. אלמנה לכהן גדול – פרק שביעי דף סט עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל" (סנייזילין) קצ"ז

תוספות
הסופות

1 **ואימא** מי שיש לו אלמנת ונדרשין בה כר – תמה: דבלי וזכאת לזמרתא למשקטין ודבא
2 פריך דקיש לקולא.
3 **אבא** כן רבוי ליה ישראלית – תמה: דדא איצטרך לרביי ליה ישראלית לאשמעטין
4 דחרות בשביל בנה. דאמרין כוון שי מותרות" (בבבא פ"א ופ"א) ושי לומר: דשמעטין
5 כוון שי ישראלית ליה ישראלית לכל מילי דאיציר
6 קרא. ולשמעטין רכי את לה עמי נמי עמי דהביר
7 חיבל בשביל בנה – לא איצטרך. כוון
8 דאשמעטין בבבדת דקיש גופה.
9 **כי** תרהב לו תבעל – ואם תמה: לדידה נמי
10 איבא לאוקמי באלמנה לבחן גדול לרבי
11 סימאי. ובבעלה לבחן גדול אפילו לרבי ישעבב
12 ויש לומר: דכל פסולי כהונה נפקא לן דמיפסלי
13 בתרומה מילא חילל. אי נמי: לא משמע לן
14 לאוקמי לאש ר"י בני בון. ואם תמה: ולקומא
15 כוסטה שבא עליה בעלה בדרך. ולכא אלא עשה
16 דרמנא: ויש לומר: דא צאלה מעיקרא עבינן.
17 אפילו לרבי עקיבא. כוון ולא היו ממדו. ומזה,
18 שקלה דלמה ליה למישר נאי" ר"י תרהב כי תבעל
19 בפשוטות היה מצו למפרך. דאמאי איצטרך
20 קרא לרבי עקיבא לנביר ויביר דהשתא ממזר הוי.
21 מיפסלא בביתא מביעיא דיבירא בפרק עשרה
22 יוחסין (קדושין ת"ג ט"ב).
23 **כהן** גדול באלמנה יחודה – דיאמר
24 בפרק עשרה יוחסין (קדושין ת"ג ט"א).
25 בעל – לוקח משום לא חילל. ואם תמה: היא
26 גופה נפלו ואל עבינן תרהב את חבין" לא יחק
27 ולא חיללתי ויש לומר: דלרבי כוון אין לחצרין
28 קדושין. דכל שכן בלא קדושין. וכוון שהבן נפסל
29 – גם הוא נפסלה.
30 **ושניהם** לא למרוד אלא אלמנה לבחן
31 גדול – עיקר טעמא דהו"מ מילאיש
32 וז', אלא דמכאן גדול באלמנה ליפתינ במאי
33 סתבא לאוקמי קרא. וזו לאו קרא דלא שרי.
34 למחרת מלק מלק וחומר ואלמנה תתחילל
35 דבפדושתא לעיל (ט"ב ריבוי תתחילל "מה").
36 **המפתה** – השושה – דלא לקול ליה לן קטן
37 בהוייהו. ואל אפילו ליה לן.
38 נישואין. דכרתני בגמרא (בבבא ז"ב). שושה קטן
39 ששמו י"ג – אמר רבי יוחנן דמיני טעמא דבעי
40 לעמודי. כפיאפא אלהו. ואל אפילו ליה לן קטן.
41 **לא** פוסלין ולא מאבילין – לא איצטרך
42 לאשמעטין באונס ומפתה דאין מאבילין.
43 ומשום דלא פוסלין נגטיה. ואפילו לרבי אלעזר
44 דאמר: פניו רבא על התפסה שלא לשם אישות
45 עשאה וזה – טרא דלא מיפסלה מירומה. דאין
46 זה לאיש רז.

ובשאת
34 **תמא קמא סבר:** מה כהן גדול באלמנה. שביאתו מעבירה – ופוסל, אף היא נמי פוסלת. ורבי יוסי
35 **סבר:** ככהן גדול, מה כהן גדול – שזרעו פסול ופוסל, אף כל שזרעו פסול פוסל, לאפוקי מצירי
36 שני דאין ורעו פסול, דכתיב: "בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקלה ח"י". רבן שמעון
37 שני גמליאל אמר: כל שאשה נושא בתו אמה נושא אלמנתו וכו'. מאי איבא בני רבי יוסי לרבן
38 שמעון? כגמליאי? אמר עולאי: הו" עמוני ומואבי איבא בנייהו. וגמליה לא למרודי אלא מבחן
39 גדול באלמנה. רבי יוסי סבר: מה כהן גדול באלמנה – שזרעו פסול ופוסל, אף כל שזרעו פסול
40 פוסל. רבן שמעון בן גמליאל סבר: מה כהן גדול באלמנה – שקל ורעו פסול ופוסל, אף שקל
41 ורעו פסול ופוסל. לאפוקי עמוני ומואבי דאין כל ורעו פסול. דאמר קר: עמוני ולא עמונית, מואבי
42 ולא מואבית. כושנה האונס והמפתה והשוטה – לא פוסלין ולא מאבילין, ואם אינן ראויין לכא
43 בישאל – הרי אלו פוסלין. מציד? היה ישאל שבא על בת כהן – תאכל בתרומה. עבירה
44 כיתאן בעבירה. דכתיב (דברים ג"ג) "שלישי ולא שני. כל שאשה – כהן נושא בתו. אהה כהן נושא אלמנתו. י"ג עמוני" – הוא ובנו וכו' נמי ע"ק השעלם פסולין. אבל בתו כשה
45 דקיימא לן (בבבא ז"ב). עמוני ולא עמונית. ורבי יוסי דחלי טעמא ככל שזרעו פסול, הואיל ויש בורעו פסול – פוסל, ולרבי שמעון דחלי טעמא בבתי – לא פסיל. **משנה** וחשמה
46 אפילו על ידי חופה וקדושין – לא פוסל ולא מאביל, דאין קטני נקי. וזה אלו פוסלין – שריה תתחלה בביתא פסול ליה. וישאיל שבא על בת כהן – באונס ולא בפיתיה, שלא
47 לשם קדושין.

עבירה

1 **אשבת** כהנת – דפסלי לה עבר. כולה וכת רבתי ויראי הוא – דהא כתיב בקרא דלעיל
2 מינה "ובת' וכת", ומצי למכתב אבתריה "וכי תהיה אלמנה ותרשעה. אף על גב דא
3 לא ורע תיבול" – דכבוהה בעלמא חשיב. אבן – דהאי קרא לקולא כתיב. ולאשמעטין
4 דורע דבירי ושבא אלמנה כהנת וירשאלית דכתיב ביה למעו לי דכתיב "ובת'
5 קרא יתיריה וירשאלית פתח ורעה אשמעטין ורעה

6 מיפסלה בורע נביר ועבר, ליה ישראלית
7 מביענא: ויא מושה לאשמעטין דמי שיש לו
8 אלמנת וירשויין, אפילו הכי כי את לה ורע
9 מינה לא תיבול, ואצטרך למיכס ליה
10 ישראלית האוכלת בתרומה בשביל בנה כוון.
11 דכי תנשא ליה ורעה ליה ורע ממנו לא תנשא
12 לתרומה במיתת בעלה – הא פשיטא לן, דכוון
13 דרבתה גופה מיפסלה בורעא ישראלית בתרומה
14 דכי נשא, לא כשאר ישראלית האוכלת בשביל
15 בנה. אלא דהאי, כי רבי קרא ליה ישראלית –
16 לרבי רביה, שאם אוכלת בשביל בנה, תבעלה
17 לנביר ורעה. אפילו אין לה ורע – נפסלה, דלא
18 נפקא לן מכתבה. דאמרין לעיל (סה"ב) כותה
19 היא וקדושה גופה. ר"י ולרבי עקיבא דאמר אין
20 קדושין תופסין – לארם פסול, והאי כי תהיה
21 לאיש ר"י דלעיל – לאו משום הדין נקט
22 ולממרדא דאין ביאת פסול פוסלת אלא נמי
23 שראוי לקדש. דאין אין קדושין ליה פסול
24 והאי כי תהיה אם בא ללמד על ביאת פסולין
25 – אינו אלא לשון בעילה, וכל הורים אצלה
26 במשעת שהתא ביאתה פוסלת. אפילו נביר
27 ועבר. שאלה גירשה – לאשמעטין נביר ועבר,
28 למה ליה אלמנה להחמיד בו" – כלומר, לאו
29 למעטי מיש שיש לו אלמנת ונדרשין. אלא
30 לטעם איצטרך, אלמנה – בדי לחשיב דהאי
31 דאי לא כתבי הוה אמנא אלמנה ישראלית היא
32 בכהן תיבול, ואף על גב דאית לה ורע
33 ונדרשין אלמנה לתבירה רחמנא להקל עליה.
34 ולממרד רכיב נהגשה ישראלית להקל דבית
35 לה ורע תיבול – חיבל, דאי לא כתביה, הוה
36 אמינא: אף על גב דלית לה ורע לא תיבול. רבין
37 דאיפסלה כבוהות – בתרומה נמי פוסלת
38 ואיבא נבעלה לפסול לה אף מחויר גירשה –
39 משגשגתא לחרה. דאין רז או אצלה. ותפסי לן
40 בה קדושין, אפוקי גמליה גמליה ביהובת
41 מה"ב. היא כשהו לחדשה כשהו ואוקימנא כשהו
42 לכהנת – וכל שכן לתרומה דאין גרסינן. חלל
43 דלאו רז אפילו ליה לא יפסול – דהא חלל
44 מותר אצלה בביתו. קיש ירעני – דהא חלל
45 גדול מן האלמנה. לן מה הוא פוסל האלמנה
46 בביתא מן התרומה, כדיליף בפרק עשרה
47 יוחסין (קדושין ע"ג ו"א חילל" – כי שוה
48 כשר ותתחילל, וזו היא האלמנה. אף ורע החלל
49 פוסל אשת בביתא מן התרומה. ואיבא –
50 מדאפקה רחמנא בלשון "כי תהיה", משעת
51 הדיה. אי קידש פסול את האשה – פסולה
52 עולמית, ואפילו נמי. כאילו בא עליה. כהן גדול
53 בביתא הוא פסול. דכתיב (ויקרא כא) "אך
54 חלל ורע", כשיש ורע חלל. דהכי נמי עמי
55 בבבא על "במותר" (בבבא ז"ב). נתארמלו או
56 נטרשו מן הנישואין – פסולות מן הארוסין –
57 כשהו פסול ופוסל. מצירי שני – פסול. ורעו כשר להבא
58 קמא. כון קודא פסול פוסלה בביתא, לרבי יוסי
59 – לא פסיל. לרבי סתיו. כון גדול באלמנה
60 כיתאן בעבירה ופוסל בו. מצירי וארוסי שני –
61 כיתאן בעבירה. דכתיב (דברים ג"ג) "שלישי ולא שני. כל שאשה – כהן נושא בתו. אהה כהן נושא אלמנתו. י"ג עמוני" – הוא ובנו וכו' נמי ע"ק השעלם פסולין. אבל בתו כשה
62 דקיימא לן (בבבא ז"ב). עמוני ולא עמונית. ורבי יוסי דחלי טעמא ככל שזרעו פסול, הואיל ויש בורעו פסול – פוסל, ולרבי שמעון דחלי טעמא בבתי – לא פסיל. **משנה** וחשמה
63 אפילו על ידי חופה וקדושין – לא פוסל ולא מאביל, דאין קטני נקי. וזה אלו פוסלין – שריה תתחלה בביתא פסול ליה. וישאיל שבא על בת כהן – באונס ולא בפיתיה, שלא
64 לשם קדושין.

ובשאת
34 **תמא קמא סבר:** מה כהן גדול באלמנה. שביאתו מעבירה – ופוסל, אף היא נמי פוסלת. ורבי יוסי
35 **סבר:** ככהן גדול, מה כהן גדול – שזרעו פסול ופוסל, אף כל שזרעו פסול פוסל, לאפוקי מצירי
36 שני דאין ורעו פסול, דכתיב: "בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקלה ח"י". רבן שמעון
37 שני גמליאל אמר: כל שאשה נושא בתו אמה נושא אלמנתו וכו'. מאי איבא בני רבי יוסי לרבן
38 שמעון? כגמליאי? אמר עולאי: הו" עמוני ומואבי איבא בנייהו. וגמליה לא למרודי אלא מבחן
39 גדול באלמנה. רבי יוסי סבר: מה כהן גדול באלמנה – שזרעו פסול ופוסל, אף כל שזרעו פסול
40 פוסל. רבן שמעון בן גמליאל סבר: מה כהן גדול באלמנה – שקל ורעו פסול ופוסל, אף שקל
41 ורעו פסול ופוסל. לאפוקי עמוני ומואבי דאין כל ורעו פסול. דאמר קר: עמוני ולא עמונית, מואבי
42 ולא מואבית. כושנה האונס והמפתה והשוטה – לא פוסלין ולא מאבילין, ואם אינן ראויין לכא
43 בישאל – הרי אלו פוסלין. מציד? היה ישאל שבא על בת כהן – תאכל בתרומה. עבירה
44 כיתאן בעבירה. דכתיב (דברים ג"ג) "שלישי ולא שני. כל שאשה – כהן נושא בתו. אהה כהן נושא אלמנתו. י"ג עמוני" – הוא ובנו וכו' נמי ע"ק השעלם פסולין. אבל בתו כשה
45 דקיימא לן (בבבא ז"ב). עמוני ולא עמונית. ורבי יוסי דחלי טעמא ככל שזרעו פסול, הואיל ויש בורעו פסול – פוסל, ולרבי שמעון דחלי טעמא בבתי – לא פסיל. **משנה** וחשמה
46 אפילו על ידי חופה וקדושין – לא פוסל ולא מאביל, דאין קטני נקי. וזה אלו פוסלין – שריה תתחלה בביתא פסול ליה. וישאיל שבא על בת כהן – באונס ולא בפיתיה, שלא
47 לשם קדושין.

עבירה

קצצה יבמונה לכהן גדול – פרק שביעי דף סט עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן שראל – שנינוילין"

תוספות

1 ונשאת לבער – תימה, דלא קתני: ונבכשה עם העבד, בכותניו ונבכש עם השפחה – דנישואן לא שייכי בה.

2 לא חששו – כדפירש בקונטרס, אדשה מנה מתחבתת כרי שלא תתעבר, ושטה נמי, אף על פי שנשאת לו – מתחבתת, ואין רובה להחבר ממנו, לפי שיראה

3 שלא תוכל לסובלו, כדאמרין בפרק "חריש" (יבמות קיבב) דאין אדם דרע עם שטח בכפיפה

4 אחרת, רב אמר הולד נמור בו – בפרק "עשרה" 5 יוחסין (קדושין ע"א) מנשר פלוגתייהו בתלות גונו.

6 אמר – ליה אביי לשלם אימא אף על פי על

7 דלא ידעמא מעלמא אמר רב הולד נמור 8 – ולחאי לישנא דא דקאמר בפרק קמא דכתובות

9 (ג"ב) הווא ארוס וארוסות דאנו לקמיה דרב 10 יוסף, דאי אמרית מיניה, הווא אמר און מנאי.

11 אמר רב יוסף, למאי ניוחש לה? הווא דאי קא 12 מודה, ויעבד אביי דרביה רב, ולא דאית ליה

13 דבא דרבי הווא נמור, אף על פי על דאימא 14 מעלמא – לא מי דחם כשעמא קמא בלא "ועוד",

15 אימא – מודה אמר רב הולד נמור, אלא יחי 16 אימור רב, ופלגי אביי ורבא כדבימא מניה

17 דרימא מעלמא. 18 אכל

19 הבת ונישת לכהן וילדה הימנו בן – הרי זה ראוי להיות כהן גדול עומד ומשמש על גבי

20 הקומבר, מאכיל את אמו, ופוסל אם אמו. ואת אומרת: לא ככני כהן גדול שהוא פוסלני בן

21 התרומה. גמרא תניא לתא דהגו רבנן: שוקה יקטן ששנאו נשים ומחו – גשותיהן פסורות

22 מן החליצה ומן הניבוס. ביצד? היה ישראל שבע על פת כהן – האכל בתרומה. עברה –

23 לא האכל. בין ועברה לא האכל – לחיש שבעא עברה! מי לא תנן: מפרשישן אותן לשליש

24 חרישם ושקא מעבריהו? הווא רבה בר רב הונא: ליוחסין חרישן, לתרומה לא חרישן.

25 ולתרומה לא חרישין? והתניא: "הרי זה גפירד שעה אחת קודם למיתתו" – אסורה לאכול

26 בתרומה מידו? אלא אמר רבה בר רב הונא: בנישואין – חרישן, גנות – לא חרישן, ובנישואין

27 מי חרישין? והתניא: פת כהן שששאת לישראל ומת – טובלת ואוכלת בתרומה לערב? אמר

28 רב קהנא: טובלת ואוכלת עד ארבעים, דאי לא מעברא – הא לא מעברא, ואי מעברא –

29 עד ארבעים מיה בעלמא היא. אמר ליה אביו: אי הכי, אימא סיפא: הוצר עוברת במעיה –

30 תהא מקולקלת למפרע! מאי מקולקלת – עד ארבעים. איתמר, הבא על ארוסתו בבית המזו.

31 רב אמר: הולד נמור, ושמואל אמר: הולד שחוקי. אמר רבא: מסתברא מילתיה דרב –

32 דדימא מעלמא, אבל לא דימא מעלמא – פתרא דיריה שחוקי. אמר רבא: מסתברא מילתיה דרב –

33 לה – דקתני: וילדה האכל. הכי דמי? אילימא דדימא מעלמא – ילדה אמאי אילמא? אלא

34 לא – מיניה דימא ולא דימא מעלמא. ומה התם, דלחאי אסוקא ולחאי אסוקא – פתרא

35 דיריה שדינן ליה, הבא, דלחאי אסוקא ולחאי היתורא – לא כל שפני? אמר ליה אביו,

36 לעולם אימא קדי: כל היבא דדימא מיניה אף על פי על דלא דימא מעלמא – אמר רב הולד

37 נמור, מאי טעמא? דאמרין: מאפקרא נפשה לגבי ארום – אפקרא נפשה לעלמא, ומתניתין

1 עברה לא האכל – כדילפינן לעיל (ס"ב), עבר פוסל, דרבינן: "בנעריה" – פרט למשברת

2 נחקר העובר במעיה האכל – מיה. ויהו הדין נמי אם לידתו ומיה. עברה לא האכל –

3 שעובר אינו מאכיל את אמו ישראלית עד שיראה העולם, כדכתיב (ויקרא כ"ב): "ויילד

4 ביום יאכלו – ילוד מאכיל, שאין ילוד אף לאכול, כדילפינן אמר – כדשנועל לא יחיל

5 להאכילה, מפני שלא בא עליה לידתו קודשין ולא

6 קניו דהא, ובגו מאכילה. חקבי פוסל משום ביאה

7 עברה לא אכל בה כהנה מסלה מן התרומה, כדאמרין

8 בגמרא (ע"ב) על פוסל משום ודע – אמר

9 יש לה דיע לבת כהן מישראל בשר שהוא עבד,

10 ומת בעלה ישראל ונשאה לו, הא אמרין דיי דיע

11 יש לה מישראל, ולא תשוב לתרומת אביה, דעבד

12 ודאי לאו דיע הוא, ומפרש ואולי דכך משכחת לה

13 כן שירא כן ישראל בשר עבד, ובכשב על השפחה –

14 נדחק ונדבק עליה, לשון פוסל מ"ג, "פרישתי מלגין",

15 ולשון גנאי הוא, הרי זה עבד – שולד שפחה

16 אמר – רבתי: דאשה ילודיה (שמות כ"א), הית

17 אם אמו – בת כהן לישראל האכל בתרומה אם

18 מתי אביו הוא קיים, אף על פי על דודו וילדו בעלמא

19 פסיל, כדאמרין (יבמות א"א), הרי דיעה נתן כן –

20 האי לא פסיל, דהא לאו ברי אבה אויל, ולא

21 זרעו הוא, בת ישראל לכהן, ומת בגו מתוק, וכן

22 כן בה קיים דהוא עבד – לא האכל בתרומה

23 דלאו דיע הוא, כהן גדול פסלים שהוא פוסל –

24 את בת כהן מן התרומה, משום שחוי משיבא

25 פאכיל את אמו – לארזי מתת אביו, ופוסל את

26 את אמו – אפילו לארזי מתת אמו דאי לאו הוא

27 הוה הוה אם אמו לתרומה דכך יצא לארזי מתת

28 בתה, כדאמר ב"ש מותרות' (יבמות פ"א), מת

29 משיבא – האכל בתרומה, ואת – דאשה

30 אומרת, לא לבני כהן גדול, לכמוהו לאי ריבא במוחה.

31 גמא גשותיהן פסורות – אלמא אף קנין

32 לשטות, כיון – דאי פשיטו לן ועבריה אמרין

33 לה לא האכל – אמאי קתני בעיתין שירא שבת

34 על פת כהן באומן ופתיה האכל? לישוי הוא

35 עירבוהו פי לא תנן – בפרק "ארבעה אחין" בני

36 נשים שחולצו בשעת ניסיון לחופה, מפרשישן

37 שבת שחולצו שלש חרישים, שבת מעוברות

38 ותרלות נמורין, ובענין דבהנהן כן ויל בשר לילד

39 פסול, אלמא: לדחאי ביאה וחישינן, ליוחסין חרישן

40 ומה גולה עשו ליוחסין לדחש לביאנה אתת ארסק.

41 ודיי זה נישך – כהן לבת ישראל, אסורה לאכול

42 בתרומה מיד – דכל שעתא אמרין השתא מיתא

43 אלמא אסיר לה מספק, אלא אמר רבא – לא

44 חזמא לתרומה לא חרישן, ודחאי וחישינן לסיפקא

45 שאלא חריץ לפרכא דלעיל הכי, בנישואין – כהן

46 חתומא פסול בביתו לחופה – חרישן לשבת

47 נתעבר, דהא לא חכבי, אבל גנות לא חרישן –

48 כדקיימא לן, אשה מנה מתחבתת כרי שלא

49 תתעבר, הלכך ליכא ספק, ומת – בעלה בו ביום.

50 מובלת – משום ביאה, דרבינן: זאשה אשר ישב

51 אש אתה שבת זרע' וגו' (ויקרא ט"ז), יצירת

52 הולד ארבעים יום, תמא פוקלקלת למפרע –

53 תולד תרומה שאכלה קין חזומיה, דאשבת

54 דרהו חייא ואכלה תרומה בשוגג, וני בוקאמרת – מאי מקולקלת? הא דחאי כל ארבעים לאו זרה חייא, עד ארבעים – אם אכלה לארזי ארבעים תמא מקולקלת למפרע עד יום ארבעים.

55 ומתניתין ר' חסדא אכילת עד ארבעים – שעת מיתה מת בעלה דקתני בבירויא יומי תמי בו ביום שנשאת, דאי שיה איללן וכן מרובה – לאלתר, אסורה, דלמא מעוברת היא, דחרי כבר

56 נמי כהן, הולד נמור – אף על פי שנשאת מידים שבת עליה, חרישין, חויאל ופרעהו דהא – אדר נמי בא עליה, וארבעה ימים, שחוקי – ספק נמור, דאי ספקא ר' לא מנאור הוא,

57 וכשר, ואי מנישוי ארזינא הוא, הולד נמור ספק הוא, מסתברא מילתיה דרב – דנשוי ליה נמור דחאי, דדימא מעלמא – שחשודה מארזינא, דליכא לאבושיי כשאר בני דומה שום

58 כשרים, דהתם, כהן ונשואה היא, רוב בעלות הלך אחר הבעל, אלא הבא, לא אורחיה למבעל כולי האי בלא חופה, קתני' במתניתין ילדה – אנוסה ומפחה בת ישראל מכהן – האכל

59 בתרומה משום כהן, דחוקקין ליה בכהן, חויי' דמי' אפיא דאמרין: כבא עליה – כולי' עלמא לא פלגי

60 עולמא, דהוה על ידיו של פתיה, וכל שכן ארוסה, ולגבי ארוסותיה, ולעלמא באיטורא – דאי היכא דדימא מיתה לחריה אמרין בתריה שדינן ליה לולד, כבא עליה כולי' עלמא לא פלגי

61 – דהא נדודה שבע עליה, הולד נמור – דחאי, דבתי רובא דעלמא שדינן ליה, ומנשישן ארזינא הוי.

הכ"ב

יבמות. אלמנה לבחן גדול – פרק שביעי דף ע עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שנינוולץ)" רא רש"י

1 **אבל** דיימא מניה אף על גב דיימא נמי מלמא בתר דרידה שדינן ליה – פירושו: דיימא
2 מניה – שאב עליה בודאי, ודימא מעלמא – היינו שעו רע, דאי דיימא מניה נמי
3 שעין ליה. ומתניתין ברלא דיימא כלל – מקמי דהכי, לאו מניה ולא מעלמא. הלכך
4 איצטריך לאשמועינן דהאכל, דאמרין קרי באה נתעברה. מני מניא הרי חן כפניס –
5 דיימא על גב יבמות (יבמות סבג). כן

1 הכי גרסין: הוי דמי אלימא דיימא מניה ולא דיימא מעלמא צריכא למיפר דהויב
2 אלא לאו דיימא נמי מעלמא. לא כל שכן – דאי דיימא מניה מעלמא, דבריהו דרידה
3 שדינן ליה. ומתניתין ברלא דיימא כלל – מקמי דהכי, לאו מניה ולא מעלמא. הלכך
4 איצטריך לאשמועינן דהאכל, דאמרין קרי באה נתעברה. מני מניא הרי חן כפניס –
5 דיימא על גב יבמות (יבמות סבג). כן

הדרון עלך אלמנה

1 **הערל** פירש בקונטרס: שמתו אחיו מחמת
2 מילה. וכן נראה, דלא דמי לערלה
3 שלא במנה דמיעביא לן בנורא (יבמות טא, א) אי
4 הווי ערלה. דחתם כיוונא בו לאו דמי בר מילה
5 בשום מקום. אבל אחר שמונה, אף על גב דאי
6 אפשר לו למול לפני הסנהב – וזו ערל, כיון
7 שהגיע הזמן. תרע, אלא פשיט ליה בגמרא
8 שמוטמוס שאין אוכל להתרומם אע"פ שלא
9 במונה. אף על גב דאין חיוב לקרוע ולמול
10 כדמוכח בגמרא (ב, סג). דקאמר: וכרו דאיתנהו
11 בשעת אבילה וליתנהו בשעת עשיה – משכחת
12 לה כדמוטמוס שנקרע בימי בינו ובימא דכי, ולא
13 קריין קרע בשעת עשיה דהמול לו כל וכו' ואז יקרי
14 לעשתרו' ליה מחייב לקרוע ולמול. ובפרק קמט
15 דהינהו (דא, נמי אמר: זוכרין – לחרתיא
16 ומוטמוס ודאיתנהו, ששפורן מן הריאה. ומקוץ לה
17 שבטינו מנחירי. וכו' וכו' שלמי מתיח אראה
18 ממתניתין אחתהו חמה דמתניתין לו למול
19 שלשים יום. דאסור בתרומה משעט דמתניתין
20 איירי ערל שמתו אחיו מחמת מילה. ובהדיא
21 מולק ביורמלא מן ערלות כדמוכח בגמרא וכן
22 שהגיע זמנו למול אלא שכשהו דיא לו. אלא
23 כשהו חולק על דהמולד שלהו. דהתם פשיטא, אבל
24 ערלות שלם שלא במנה לא הויא כירות, ואכל
25 בתרומה. ומהלכות שלמו כהן דאי בגמרא
26 (טא, א) ולא איפשטא. **מה** חושב ושכיר
27 האומר בפסח – דאם תרומה
28 כשמואת עצמה נילק בהא גיירה שהו דללקי,
29 ולקצי (גגג) אמרין דליה אל בהא עשה
30 'בשעריך תאכלני' – לזה ולא לאחור ואמר
31 רבני יצחק דרין גיירה שהו אלא ניתנה אלא לענין
32 פסול לעולם האוכל, כגון ערל וצמח לוי –
33 אבל הדין פסול נופה. כגון כגון שמואת עצמה בו.
34 אבל קשה: דאכתי נילק במכורים שילקע עליה
35 שמואת עצמה. דכי חיובי דילפנין (שם) במורים
36 בתרומה משום דתרומה קרינהו דרמנא – הכי
37 נילק נילקי בתרומה במכורים. דהוי כירות והדיבס
38 (תלמי קב). גמרינן תרומה במכורים לענין
39 השעיר וצומחין מן כמות. **איש** אלא לרבות
40 דתשל – מתבא אמרין בכל דוכתי (תמנה ד, א)
41 דרבי עקיבא מרבה ערל כי טמא. ומכל מקום
42 איצטריך למכתב על פסח, דאי לא תרבי
43 כדדיא משום משום שיהא טמא – לא הוה
44 מרבינן ליה מאיש איש, אף על גב דמילה וכו'
45 ועבדי ומשבתו בפסח. **מה** לשפס שכן חיוב
46 עליו משום פגול נותר וטמא – שי ספרם ולא
47 גרסי טמא. בתרומה נמי חייב איסור שמואת.
48 ואית דגרסי ליה. משום דשפס איכא כרית לאלול
49 כשמואת הגוף שאין כן בתרומה. ובקונטרס
50 נמי פירש דהייבס עליו וטמא טמא. ודוא דרין
51 דהוי מצי למיפרך מכל ענין פסח.
52 אלמא

1 **אבל** דיימא מניה, אף על גב דיימא מעלמא, בתריה
2 דרידה שדינן ליה, אמר רבא: מניא אמיןא ליה, דתקני:
3 וקרן – תאכל. הוי דמי? אלימא דיימא מניה ולא
4 דיימא מעלמא – צריכא למיפר דתיכול? אלא לאו –
5 דיימא נמי מעלמא, ומה תתם, דלתיא איסורא ולתיא
6 איסורא, בתריה דרידה שדינן ליה, הכא דלתיא
7 איסורא ולתיא היתורא – לא כל שפני? אמר ליה אבין:
8 לעולם אימא לך, כל הכא דיימא מעלמא, אף על
9 גב דיימא מניה אמר רב הילך מקוה, ומתניתין ברלא
10 דיימא פלגל. 'העבר פוסל משום ביאה בוי', מאי
11 טעמא? אמר קרא: 'האשה ולדה תהיה וגו''. **ממור**
12 פוסל ומאכל. תנו רבנן: 'ונרע אין לה', אין לי אלא
13 ורעה, ונרע ורעה מניין? תלמוד לומר: 'ונרע אין לה',
14 מכל מקום, אין לי אלא ורע פשוט, ונרע פוסל לה?
15 תלמוד לומר: 'ונרע אין לה' – עיני עלה. והא אפיקתיה
16 לנרע ורעה? ונרע ורעה לא איצטריך קרא, גבי גנים הרי
17 הן כגנים, כי איצטריך קרא – לנרע פוסל. אמר ליה
18 ריש לקיש לרבי יוחנן: כמאן, קרבי עקיבא, דאמר: יש
19 ממור מתיבי לאיני? אפילו תימא רבנן, גנברי עקב
20 מודה. דכי אתא רבי דימי אמר רבי יצחק בר אבדימי
21 משום רבני: וברי ועקב הכא על פת תירומה. הילך
22 מיהו. 'מחן גדול פעמים שפוסל'. תנו רבנן: הריני
23 כפרת בן בתי פוא – שפאכילי בתרומה, ואני כפרת
24 בן בתי קרא – שפאכילי מן התרומה.

הדרון עלך אלמנה

1 **משנה** הערל – כהן שמתו אחיו מחמת
2 מילה. נשתה ועבריה יאכלו –
3 דא משום ערלות וטומאה לא נפק מבבל –
4 כרתי, אלא דאיתנהו גופיהו מחסרי תקתא.
5 שתיים – על פניו דכא וכרת שפמה לא
6 יאכלו ורשעהו דכלה בביתאן שהוי יבמות
7 לפסול לה. ואם לא ידעה – לא בא עליה אחרי
8 כן. והתנה שגהא לו קודם לכן. ואם נשדיו
9 מעשה – שנכתב מעשהו אחריו, כשה
10 דרחה בשרא בעלמא וזו אלוד, דאי נדע
11 בעל מעשהו ואיך לעד הנתק, שניה שורת
12 בשר דהקפת. במקום המילה גבוהה, שופיע
13 ויורד עד סוף. **גמרא** תושב ושכיר בתרומה
14 – דכתיב: 'תושב כן ושכיר לא יאכל קדש'.
15 איש איש שורע אחיו וזו ציור או יב לרבות
16 קרל – כטמא אציל אבילות תרומה. ודאי קרא
17 תרומה כתיב. דכתיב (ויקרא כב) יצא השמש
18 ונחר ואחר יאכל מן הקדשים, ודמי תרומה
19 דסגי ליה בהדרב שמש. שכן חיבין עליו –
20 קרבן טמאה, אם אכלו פגול או נותר או
21 שמואתה הגוף. קרישם תרומה.
22 קני קנין עולם – עבד עבד ברהרע. וזה
23 הבהוב לדמור, שאין גופו קני לכוון או
24 שיאבדלו בתרומה כבעני. קנין שנים – סתם
25 עבד, שירצב שנים שנים. אילו כן – דלא נאמר
26 אלא תושב. הייתי אויב תושב או קני קנין
27 שנים – משום דהוה אסור בתרומה, בא שכיר
28 יתירא ולמד על כרחי דהוא קרא לרבע אתא.
29 וכוון דהוי תושב – שמתברא לרבע – זה
30 המושב אצלו לזמן מרובה, ושכיר – זה העומד
31 לנאט. אלא רפסח טופי – האי שכיר ונשוי
32 דפסח, דתיכסי: לא יאכלו ברי. מאי ונשוי
33 נימא תושב ושכיר פסח – קני קנין עולם או
34 נרע.

הדרון עלך אלמנה

1 **הערל** וכל הצמאים לא יאכלו בתרומה וכו'
2 [ועבריהו] – יאכלו בתרומה. פצוע דבא וברות
3 שפכה, הן ועבריהו, לא יאכלו, ונשיתן – לא יאכלו, ואם
4 לא ידעה משפעה פצוע דבא וברות שפכה – הרי
5 אלו יאכלו. ואי זהו פצוע דבא – כל שפצעו הפציעים
6 שולו, ואפילו אחת מהן, וברות שפכה – כל שנקרת
7 הניד. ואם נשתייר מעמרה אפילו בחוט השערה –
8 פשוט. **גמרא** תניא, אמר איצטריך: מנין לערל שאין
9 אוכל בתרומה – נאמר: 'תושב ושכיר' כפסח,
10 ואמר: 'תושב ושכיר' בתרומה, מה 'תושב ושכיר'
11 האומר כפסח ערל אסור בו, אף 'תושב ושכיר'
12 האומר בתרומה ערל אסור בו. רבי עקיבא אומר: רבי הוא אומר: 'איש איש'
13 לרבות הערל. אמר מר: רבי איצטריך אומר נאמר 'תושב ושכיר'
14 בתרומה, מה 'תושב ושכיר' האומר כפסח ערל אסור בו, אף 'תושב ושכיר' האומר בתרומה
15 ערל אסור בו. כופנה, דאי לאו כופנה – איכא למיפרך: מה לפסח – לשבן חיבין עליו משום
16 פוגל ונתור וטמא. לאי, אפניו מופנה. הו מופנה? או תרומה – מנחיר צריכי, דתניא:
17 'תושב' זה קנין קנין עולם, 'שכיר' זה קנין קנין שנים. ואמר 'תושב' ואל יאמר 'שכיר', ואני אומר: קנין עולם אינו אוכל,
18 קנין קנין שנים – לא כל שפני? אילו כן, הייתי אומר: 'תושב' זה קנין קנין שנים, אבל קנין עולם אוכל – כא 'שכיר' ולמד
19 על תושב, שאף על פי שקניו קנין עולם – אין אוכל. אלא דפסח מופנה. האי 'תושב ושכיר' דכתב רבנן כפסח מאי ונשוי? או
20 נימא תושב ושכיר ממש – משום דהוה ליה תושב ושכיר איפפי. והא קיימא לן גבי תרומה דלא אכל, אלמא

1 **הדרון עלך אלמנה** – כהן שמתו אחיו מחמת
2 מילה. נשתה ועבריה יאכלו –
3 דא משום ערלות וטומאה לא נפק מבבל –
4 כרתי, אלא דאיתנהו גופיהו מחסרי תקתא.
5 שתיים – על פניו דכא וכרת שפמה לא
6 יאכלו ורשעהו דכלה בביתאן שהוי יבמות
7 לפסול לה. ואם לא ידעה – לא בא עליה אחרי
8 כן. והתנה שגהא לו קודם לכן. ואם נשדיו
9 מעשה – שנכתב מעשהו אחריו, כשה
10 דרחה בשרא בעלמא וזו אלוד, דאי נדע
11 בעל מעשהו ואיך לעד הנתק, שניה שורת
12 בשר דהקפת. במקום המילה גבוהה, שופיע
13 ויורד עד סוף. **גמרא** תושב ושכיר בתרומה
14 – דכתיב: 'תושב כן ושכיר לא יאכל קדש'.
15 איש איש שורע אחיו וזו ציור או יב לרבות
16 קרל – כטמא אציל אבילות תרומה. ודאי קרא
17 תרומה כתיב. דכתיב (ויקרא כב) יצא השמש
18 ונחר ואחר יאכל מן הקדשים, ודמי תרומה
19 דסגי ליה בהדרב שמש. שכן חיבין עליו –
20 קרבן טמאה, אם אכלו פגול או נותר או
21 שמואתה הגוף. קרישם תרומה.
22 קני קנין עולם – עבד עבד ברהרע. וזה
23 הבהוב לדמור, שאין גופו קני לכוון או
24 שיאבדלו בתרומה כבעני. קנין שנים – סתם
25 עבד, שירצב שנים שנים. אילו כן – דלא נאמר
26 אלא תושב. הייתי אויב תושב או קני קנין
27 שנים – משום דהוה אסור בתרומה, בא שכיר
28 יתירא ולמד על כרחי דהוא קרא לרבע אתא.
29 וכוון דהוי תושב – שמתברא לרבע – זה
30 המושב אצלו לזמן מרובה, ושכיר – זה העומד
31 לנאט. אלא רפסח טופי – האי שכיר ונשוי
32 דפסח, דתיכסי: לא יאכלו ברי. מאי ונשוי
33 נימא תושב ושכיר פסח – קני קנין עולם או
34 נרע.

1 המרת דת פוסלת - דאם אמר דו ותבשר מעשו לאביו שעשמיש, אמר רחמנא לא
2 יאכל בו. רבי שטיינזליץ פירש: **על לא יאכל בו** לה לי - "בו" ממי מעש, ולא גרסין תושב
3 ושכיר כולל, דא קאמנא מילי קרא לגוריה שוה, ודקריין ליה מפשטיה לגמרי. פסטי -
4 "לא תאכלו בשר ממו, און דאמרת "בו" למעוטי, ממנר נמי למעוטי משמע. לכרדבה
5 בו" - לן פסקין פירקין (תע"ט): תלתי אהמני

6 כתיבי בפסח ב, ורבי עקיבא, האי תושב ושכיר
7 דפסח פני עבד ליה - את איכא לאומיקי עבד
8 עבד כולל, לאיתויי קנדי ונבעי מחול - שלא
9 יאכל בפסח, נבעיני - שם אומה שמחולין
10 עענן. והני מילין גיטא - בתמימה, ולמה לי
11 למעוטיטוד? דא ערלה, ארעא נהיה, ומיכל ערל
12 מימעוטי כערלי ישראל - לענין גרה, מולין
13 גיטה, דהלך אור לשון גז, אדם, וישראלים
14 קרי להו ערלים ואומות הנהו על קרי להו
15 מולין, וקמן שולל מחול - וקעבר רבי עקיבא
16 קמן שערל מחול עריך לחסיף ממוט דברת
17 ורבי אליעזר - דלא ממעט להו, אויל לעטמיה
18 דאמר ב"הותלין: גו שכל ולא טבל גו ממליא
19 הוא, ובקמן מחול סבירא ליה אין עריך לחסיף
20 ממוט דגז ברית, קמן ערל - דחך שמנה, ורבי
21 לפבוט לאו - דקיימא לך ערלה, ורבי עקיבא
22 פ"א) וסיכה כשתייה, דנפקא לן מירובא כמיס
23 כקברו ובקמן בעמנומייה, סעכמא - מאבילת
24 תרומה, אין לי - לעבכ בפסח אלא מילת אה
25 שיש לו כבשת עשיה, דגבי מילת וכויו כתיב
26 (שמות יב): "ואז קרב לעשותו" וחינו שחיה
27 וגבי עבדיו כתיב "וא יאכל בו", דאפילו לא היה
28 ליה עבד כבשת עשיה ויהוה לו כבשת איהו
29 - מעבכ מן אבילת פסח, מנין ליתן בו" -
30 דגבי בני גמז, אמר ראי לימול בענין אבילת
31 וכל היה לו כבשת עשיה - כן שמועכב
32 מאבילת פסח? תלמוד לומר "ואז - אז" קרב
33 לעשותו", אז יאכל בו, אז וכויו - דהרשב"ת
34 להו כבשת עשיה, אלא לא היה הוה שחיה
35 עשיה, היכי דמי? דא דאיתלו בר בניו, אלא
36 הא כשחילתו תפח - שהיה חולה ותרפא.
37 ונתחלפה ושתלפנה פמני מנהו, וניתהו ליה כל
38 שבעה - ואי בניו איתפח, אמאי מעבכ ליה
39 מאבילת? אבתי אל טמא ומנה, ונתניא לקמן
40 ויס הבראתו כיום חולדת, דעך שבעה יומי ורבי
41 מחלין ליה, דרבינין ליה - כדכר רחמנא אז
42 שמונה יומי, חול שני עליו לחיות ערב פסח,
43 וניחילתו מצמיא - ויבכך דאמצרפא בר מהילא
44 הוא - אשתכחה ומתקן ליה מעשיה, ולמה לי
45 קרא לרביי שעת אבילת?

34 בר עוקבא? קמן ערל, מהו לכוכו בשמן של תרומה? ערלות שלא בזמנה מעבכא או לא
35 מעבכא? אמר רבי יודא, תא שמע: אין לי אלא מילת וכויו כבשת עשיה, ועבדיו כבשת
36 אבילה, מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה - תלמוד לומר: "אין"
37 "אין" לגוריה שוה. בשלמא עבדיו, משפחתו לא, דאיתנהו בשעת אבילה וליחנהו בשעת
38 עשיה - כגון דוכנתיהו בניו בניו, אלא דאיתנהו בשעת אבילה וליחנהו בשעת עשיה -
39 היכי משפחתו לה? לאו דאיתנהו בין עשיה לאבילה? שמע מינה: ערלות שלא בזמנה הניא
40 ערלות. אמר רבא: ותקפא: "המול לו כל בשר" אמר רחמנא "ואז קרב לעשותו", והאי לאו
41 בר מודלא הוא! אלא, הכא במאי עסקינן - כגון שתלפנתו תמה, וניתהו ליה כל שבועה, דאמר
42 שמואל: חילתו תמה ונתנין לו כל שבועה! דרביבין ליה כל שבועה, ונחילתו מצמיא! ענין

מעת
דאר כוכבים ארז הוא, למאי נפקא מינה - לנדר, כדונן. תודד מן האור אסור באורן של כוכבים, וחינו דוקא היכא שאין הלשון יודע מיהו שפיר ראייה מלישנא דקרא, אבל במקום שלשון
בני אדם חלוק מלישנא דקרא - בגרמין הלך אור לשון בני אדם, כדאמר פירא האומר משקלי (שבת ט"ז): דאורייתא - היה עך דפרק, בגרמין - אלא תוך לשון בני אדם.
ואיבעתי

משפחות פוסלת, ואין משפחות פוסלת במעשר.
כל ערל לא יאכל בו" למה ליה? "בו" אינו אוכל,
אבל אוכל הוא במצוה ומורו. ואיצטרף למקחב
ערל", ואיצטרף למקחב, כל בן נכר". דאי פתב
רחמנא "ערל" משום דמאי, אבל בן נכר דלא מאיס,
אימא לא, ואי פתב רחמנא "כל בן נכר" משום
דאין לבו לשמים, אבל ערל, דלבו לשמים, אימא
לא, צירקא. "ממנו" "ממנו" למה ליה? לכרדבה אמר
רבי יצחק, אמר כר, רבי עקיבא אמר: אינו צריך,
הוי הוא אומר "איש איש" לרבות את הערל. ואימא
לרבות את האונן? אמר רבי יוסי ברבי חנינא, אמר
רבי: "וכל זר" רותב אפרתי לך ולא אגנתה, ואימא
מסתברא, ערלות הוה ליה לרביי, משום מעשיש?
כרותים ברבי" העבד: מחוסר מעשה, ופגשה
כגופו, ועגוש ברת, ושנו לפני הדבור, ומילת וכויו
ועבדיו מעבכא, אדרבה, אגנתה הוה ליה לרביי,
שמן יצנה בכל שעה, ונהנת באנשים ונשים, ואין
ברזו לתקן עעמו. ויך נפישן, רבא אמר: בלא "הך
נפישן" נמי לא מצית אפרת, אמר קרא: "איש איש",
איהו דבר ישעונו באיש ואינו באשה - הוי אומר: זה
ערוה, ורבי עקיבא, האי "תלשן ושכיר" מאי עבד
ליה? אמר רב ששעאי: לאתויי עבדו מחול ונבעיני
מחול. והני מילין נהיה?! והא תנן: "קונם שאני
נהנה לערלים" מותר בערלי ישראל, ואסור במולי
אמות העולם. "קונם שאני נהנה למולין" מותר
במולי אמות העולם, ואסור בערלי ישראל. אלא,
לאיתויי גר שפול ולא טבל, וקמן שולל כשהוא מחול,
וקסברי: צריך להרפא כמנו דם ברית. ורבי אליעזר,
למעמייה, דאמר: גר שפול ולא טבל גר מוליא הוא,
וקסברי: קמן כשגולד מחול אין צריך להרפא כמנו
דם ברית. ורבי אליעזר, האי "איש איש" מאי עבד
ליה? דברת תורה פלשון בני אדם. פני רב קמא

1 משומדות פוסלת בו" - "בו" דכל ערל לא בעי למרדש הוי, דאין ערלות פוסלת
2 במעשה, ולחזמרא דרשין ומוקמין ליה לדידי במצה ומורו. ורבינו רבנן לא שייך
3 למרדש הכי: בו אינו אוכל, אבל אוכל הוא במצוה ומורו, ולא שמוענין דלא אסור במצה
4 ומורו לא איצטרף, דאטו מצוה ומורו קדושה אית ביה: ואי בעי למרדש, אבל חייב במצה
5 ומורו - פשטא הוא דחייב למרדש לעשות תשובה
6 ולקיים כל המצות. רבי הושע ושכיר פירש
7 כינסתו דלא דרשי מדיי משום דאצטרף
8 (ובתוב ע"כ) כולה קרא לגוריה שוה ודקריין ליה
9 מפשטיה לגמרי. ונראה שרעה לומר דאידי
10 דכתביה רחמנא בערל וכן נבר - כתביה נמי
11 בתרוב ושכיר, וכדאי נונא אמר לקמן (ע"א).
12 אידי דכתביה רהוטרב כתיבי נמי ממנר, ומדוד לא
13 הוי משכח בו חבא, דההם היו כמו פרישה סגומה
14 ותעתיב כשכל דבר מתחדש בה, ורבינו חז"ל
15 מפרשי: ד"בר" דהושע ושכיר לנפיה, כדאמר לקמן
16 (שם) בני הלוא"מ ממנר דו לנפיה. ואת פסחים
17 דרשי הכא: "בו" דערל וכן נבר - בו אין אוכל,
18 אבל אוכל במצה ומורו. רבי הושע ושכיר -
19 בו משומדות פוסלת, וכן בכל הספדים בסוף ימי
20 שהיה טמא (פסחים י"א). וכן כשבעה בפרק כל
21 שעה (כ"ח) וכו' עירבי פסחים" (א.א.) ומתירייהו
22 "בו" דערל וכן נבר ודרשין אבל אוכל במצה
23 ומורו, ומיישב רבינו יצחק גירסות, שרשן שש
24 מ"ב: וכן נבר לירושא אלא במצה ומורו,
25 לאשמוענין דחייב לאכול במצה ומורו אם עשה
26 תשובה, אף על גב דפסח את אוכל - שהיה
27 מומר כשעת עשיית פסח, רבי הושע ושכיר נמי
28 מפרשי: למרדש מינה "בו" משומדות פוסלת,
29 בתרוב ושכיר כרבי אידי, כדפרשית ללעיל.
30 ואין משומדות פוסלת במעשר - בסוף ימי
31 שהיה טמא (פסחים י"א). ורבינו בכל
32 הספדים: ואין משומדות פוסלת בתרומה, ושפיר
33 משעיין תרייהו מוד, "בו" רבי מבעיניו בו אלא
34 בדרביס אריס. ואיצטרף למעוטי תרייהו:
35 תרומה - דלא נילף בגוריה שוה דהושע ושכיר,
36 ומעשר - בגוריה שוה דרמנא ממנר".
37 דא"ל כן רחמנא ערל בו" - אף על גב
38 דאיצטרף למכתב תרייהו משום "בו"
39 דאיצטרף למכתב תרייהו, דהיה למכתב
40 בקרא דרביסי, שאני נהנה בו" - לא גרס
41 שאיני, דאם כן - לא הוי נדר, ודחינו רבא שאן
42 בו משום, דאין אסור על עעמו כלום, כמו שאיני
43 שייך - דלא אסור כלום אי לא אסור "קונם עיני
44 בשעה", כדאמר רביש "אלו מתירין רחמנא
45 (א.א.) אלא אמר רבינו חז"ל: גרס "שאני נהנה
46 כלומי: מה שאני נהנה היא על קונם, ומיהו, וכן
47 שפיר "שאני", דאין דרך רחמנא לקדק בשלשנו,
48 כדאשכחן בפרק תרתי דנריס (א.ב.) קונם שלא
49 אתן קמן לפני חבתי, וכשנוכחתי בפרק שליש
50 (א.ב.) היה עלי שלא לאכול בשר ואלא לשוח
51 יין, ודכאי נונא אל תגד. והני מולין
52 גיטו והתמן קונם שאני נהנה - אין לתקשות
53 חזר פריך מגרמין לישנא דקרא, ובגרמין הלך
54 אידי לשון בני אדם: וכדפיא דמתניתין דהכא
55 מניק ליה מקרא, שנאמר: "כי כל הגברים ערלים
56 ערל ביה ישראל עלי לך", ואין להקשות מובל
57 וכל לאו ותאי אבר - דהתנאי לא איצטרף אלא
58 לישראל, ויש מקומות שהתא לומד נרדיס
59 מלישנא דקרא, כגון חבא ובריש פסחים (א.ב.) ובי
60 הילולו כל כוכבי אור, דקאמר, והא קשוענן לך
61 דאור כוכבים ארז הוא, למאי נפקא מינה - לנדר, כדונן. תודד מן האור אסור באורן של כוכבים, וחינו דוקא היכא שאין הלשון יודע מיהו שפיר ראייה מלישנא דקרא, אבל במקום שלשון
בני אדם חלוק מלישנא דקרא - בגרמין הלך אור לשון בני אדם, כדאמר פירא האומר משקלי (שבת ט"ז): דאורייתא - היה עך דפרק, בגרמין - אלא תוך לשון בני אדם.
ואיבעתי

1 ואיבעית איתא ודעי מילי היבא ולא מערה - פירושו שקטבור אין מערה לאמו. אבל
2 מערה - מדייא וזי ממה שאמו אובלח. ערל
3 חיסה לרבינו יצחק. מה ראיח צריך לה לא יקבל הוא; אפילו לרבי עקיבא ומרובה
4 (בימות זכא) לערל בן טמא - דהא טמא מקבל הוא, כדאמר ברק"י פ"ק חטאת" (ובחס'
5 זכא); מי חטאת שנמטאו - משרה; שריד נדה
6 מין לערל אית טהרה. ודלמא
7 בעולתה היה - ושהיה אבן קור. אבל למה לה לומר
8 בדברך בחרת דבוחים (ק"ח), ודיק רבי שמעון
9 דאם עבר לרבי הקריבו אלא פסחים חזבתו הקבט
10 דהם מן מרתיב (והשע"ה) ז"עושת את הפסח
11 בגלגלי, למה לו קרא: אלא דאדא קממעט ק"ן
12 דרובא הדיק פסח - קריב, דלאו בעין פסח -
13 לא קריב. ורבנן, ההוא מיבעי ליה כדריב יוחנן
14 משום רבי בנאי, ורעיל לרובקל הואיה; וקאמר רבי
15 יצחק: ורעיא קמיעין דבא, דרתיא בדייא שעשו
16 פסחיהם בטהרה. לא ינתנה פריעת מילה
17 לאדם אבדום - ונמל מקום אבדום מיה
18 מלתא, אף עב גב ללא נעושה; כדאמר בבראשית
19 רבא (ס"ד) מ"ו: ורעיל עירוב תבשילין קיים.
20 אבא אבדום: אבן אבן ונתנה פריעה על ידועש -
21 הדיק גמיעין מעיזה ויה חתיב (ויקרא כ"ז) אלה
22 המצות - שנת נביא רשאי לחדש דרב מעיזה
23 ויש לומר: הדלכל המשע טמני הוא, והיזעש
24 אסמכיה אקרא.

25 **בנקמטום** - גרס עם בן מאי שוב - ומאי
26 שניה כעיא באנפי נפשה היא.
27 ומשה לאקשי: ורבי גרסין אלא לאקשי, ולא
28 דלמנא. ורבינו זנבלא מפרש דמאי שוב ומאי
29 שנית - כולה חרא מילתא היא; וגרסין דלמנא
30 לאקשי: כו, ולחכי אהא ולא לפריעה. ולגרסיה זו
31 לא משני במסקנא מדיי אוקר קשיא.

32 **סוף** מילה בר - ורבינו הרב יצחק הלבן;
33 דבא דריש משנה; וציען ומעבכת את
34 המילה, והתם (בימות זכא) דרשי דמול ימול'
35 - לא ציעין כו' ותיקין לוי רבינו מה; דרבא ציעין
36 המעבכת את הפריעה קאמר, ולרבינו יצחק דרשי
37 דאף על גב דנעושה מילה על היציע - דרשי
38 ליה שפד מקרא דיוזעש, דהא בן פריך ימי
39 דלמא אית לאו מיהול - אף שום חדוש בקרא
40 דרועש, ורובא מיה סבבר נעושה תהלה. ורבי
41 תאמר: אם בן שוב נמי דארייב בפריעה מצע למיעור
42 דנעושה אבדום, הדיק מוחב מינה לוי נתנה
43 פריעה לאבדום וש' למה; ודאף על גב דנעושה
44 שנעושה אלא מאי רכותי ביה בדייא, כגון
45 ציעין, דרשין מפרש מילתא ומעבכת דלציעין
46 אתא. לוי לפריעה. ודמול ימול' משמע רוב
47 המעבכ וק' המילה. והכי קאמר: לא ינתנה פריעה
48 לאבדום, כיון דלא חתיב בדייא אלא ליוזעש.

49 **מאי** טעמא לא מיהול - משמע על מיהול
50 כלה. ובריק דרבי אליעזר (פרק ב'
51 משמע מיהול, קאמר: ימי טהר עפר עקיב -
52 ראה כל המדבר שיהיה מיהול מן משרותיו של
53 ישראל, ובמגלת מרתים ורבינו נסים בני משמעון
54 שמלו ולא פריעה, דכתב בה: כל איתון ארבעים
55 שנה שדו ישראל מברדו לרבי יוחנן פריעים מפני
56 עינו הדרך.

57 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
58 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
59 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
60 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
61 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

1 מעת לעת - כגון שחלצתו חמה אחר חצות היום וכו' שמונה ימים. ותני לוראח - שם
2 חבם, יום הבראתו כיום חוליו - עריך להחמין שמונה ימים. מאי לאו - הכי קאמר. מה
3 יום חוליו לא בעינן מעת לעת, אף יום הבראתו לאו בעי מעת לעת. לא קרי יום הבראתו
4 ב' - והא דתנא לוראח יום הבראתו יום הבראתו כיום חוליו - דהא איתא לאשמעתי; עריך
5 להחמין עד יום שמיני. דכאבי לוי עיניה לניקא
6 ויוראח - בין עשיה אבילה, ואין נתנין
7 בשעת ימים אלא למי שחלצתו חמה. ורבינו -
8 בשעת עשיה, ומצות מילה מוטלת עליהם, ולא
9 על אחרים. והם אינן יוכלין לעשות את פסחן,
10 ושחט שלוחן עליהם. ואשמעתי קרא, שאם
11 יצאו בשעת אבילה מילת בנו מעבבתו. כגון
12 ששעיה ולד ראשו קוץ לפריחוהו - וכבר עבר
13 בשעת ימים, ומתהיא טעמא דהוה ליה ולה,
14 דקמיא וכו' במסכת נדה (שנא) א"ר יצא ראשו -
15 דצי הוא כילוד. והשתא, בין עשיה לאבילה
16 שבעה ימים, ודרייא ליה זמן מילה. והתניא -
17 כיצמלתי' במסכת נדה. פני טחום ומבטור פתוח
18 וכיון שיצא לאור העולם - נפתח הסתום -
19 פני, ומסתם פתוח - מבטור, אין יכול להיות -
20 משום דלא שכיב. ורביה רישא - החלילין את
21 החולה. אי נימא אישטא ירדה - שאחזתו
22 חמה, ושכיבא חלצהו. כל בשעת בני אבותיו -
23 משכיבא, שדא אמר; יום הבראתו כיום חוליו,
24 מפני - כגון עמו. ע"ש ולא אשדח ביה
25 בפרק בראש דיומא (ע"א), ערל - ישראל
26 שנעטמו במת - מקבל הוא ליתרד ומסמא.
27 ויכשולו ימיו עריך לחזור לחיות, ואובל
28 בקדשים, ולא אמרין הואת ערלות לא שמה
29 הפסח. שכן פצינו באבותינו - כפי דרועש
30 הואת. לנלגל שקבלו הואת טעמאטא מן שוחן
31 שרלים. כעשרה לא מיהול - איתון שדו במדבר,
32 שדו שרלים. הואת איתת עבד - ודאית בנייה
33 שרוב צבדו מטיא מת דהו, שנעטמו
34 באבותיהן, שכל יוצאי מצרים מתו במדבר, ואלו
35 חזקו בנייהם. כרתיב (ויוזעש"ה) ורבי בנייהם
36 הוקם חתתם אותם מל ידועש"ה. והא דתנא
37 לזאבו מפרשין, אם לא שקבלו הואת שלישי
38 ושבעי שחון ערלפ; אז כל אדור ואדור קבל
39 עשה לשלישי ושבעי שלו כעשר במדבר, או
40 כעשר הוה ערלחן בולן יחוד בעשור לחדש
41 הפסח, ודו לזן ארבעה ימים. במשפט בין הואת
42 להואת, דאם לא היו מין עד יום אדור עשר
43 לאדור מילה, נמצאת הואת טעמת חותכת וכן,
44 ואית דמפרש ליה הואה - משום דכל הפרש
45 המילה מפרש מן הרב. ואלו מילתא היא,
46 דהא אמר רבי יוחנן בפרק דאשכנזי במסכת
47 פסחים (זכ"א), לא שנו אלא ערל נבר, אבל
48 ערל ישראל - דברי זכאי טובל ואובל מיד את
49 פסח לערב, ולשון ראשון שמונתו מפי הוק, אם
50 מן שאי שוב - דמשמע ענא ארתיא, אלא לא
51 שבע מנה לפריעה. ומאי שנית - השאת
52 דרשה שוב, שנית" מאי תרדוש ביה?
53 ליטאנא ארתיא; מאי שוב" ומאי שנית, אלא
54 לאו לפריעה, ולתאי ליטאנא גרסין; ודלמא
55 לאקשי סוף מילה בר - ולא לפריעה אתא
56 אלא לעיבוד. סוף מילה - ציעין שנעשיוהו, שלא חתה כל הערלה. את רוב נעבה -
57 אף על גב דאין רוב הקיפה.

1 **מעת לעת**. ורתיני לוראח: יום הבראתו כיום חוליו,
2 **מאי לאו**, מה יום חוליו לא בעינן מעת לעת אף אם
3 הבראתו לא בעינן מעת לעת! לא, עריך יום הבראתו
4 מיום חוליו. דריאו יום חוליו לא בעינן מעת לעת,
5 ואילו יום הבראתו - בעינן מעת לעת. רב פפא אמר:
6 כגון דכאבי ליה עיניה לניקא, ואתפח ביני וביני. רבא
7 אמר: כגון ששדו אביו ואמו תבשילין בביית האסורין.
8 רב הונא בריה דרב הנחיה אמר: כגון מומטום,
9 שנקרע ומצא ירך ביני וביני. רב שרביא אמר: כגון
10 שהוציא ראשו חוץ לפתחוהו. ומי חיי? והתניא: כיון
11 שהוציא לאורו הנהו, נפתח הפתחם ונקתם הפתח,
12 שאילמלא כן אין יכול להיות אפילו שנתה אמת! כבא
13 בבואו עסקינן - כגון דונתיה אישטא. אישטא דמאי?
14 אילמא אישטא ירדיה - אי הכי פל שבעה בעי, אלא
15 דונתיה אישטא דאיפיה. ואיבעית אימא: הני מילי
16 - היבא דלא מעיני, אבל היבא דמעני - מחייא תני.
17 אמר רבי יוחנן מישום רבי בנאי: ערל מקבל
18 הוא, שכן מצינו באבותינו שקבלו הואת כשהו
19 ערלים. שצאמר: והעם עלו מן הירדן ופגשו לחדש
20 הראשון. כעשרה לא מחילי משום חולשא דארתיא,
21 הואת איתת עבד ליה, לאו פישתן ערלים?! ודלמא
22 לא עבדו פסח כלל? לא סלקא דעתך, דכתיב:
23 ויעשו את הפסח. מתקורף לה מר וזכרתי: ודלמא
24 פסח הבא במוטאיה יהוה! אמר ליה רב אשי, תניא
25 בהדיא: מלו וקבלו ועשו פסחיהן בטהרה. אמר
26 רבא בר יצחק אמר רב: לא ינתנה פריעת מילה
27 לאבדום אבינו, שצאמר: ציעת הויא אמר ה' אל
28 והשעשע עשה לך חרות ביה. ורלמא הך
29 דלא מיהול, דכתיב: כפי מלים היו כל העם היצאים
30 וקל העם תלדים וגו'?" אם כן, מאי ש"שוב"
31 אלא לאו - לפריעה, ומאי שנית" לאקשי סוף
32 מילה לתחלת מילה, מה תחלת מילה מעבכת,
33 אף סוף מילה מעבכת בו. דתנא, אלו הן ציעין
34 המעבכת את המילה: בשר החופה את [רוב]
35 הערלת, ואין אובל בטהרה. אמר רבא, ואיתא
36 רב ירמיה של קאמר, אמר רב: בשר החופה את
37 רוב וברכה של עבד, ובמברר מאי מעבכת לא
38 מהול? איבעית אימא: משום חולשא דארתיא,
39 ואיבעית

40 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
41 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
42 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
43 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
44 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

45 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
46 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
47 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
48 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
49 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

50 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
51 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
52 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
53 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
54 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

55 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
56 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
57 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
58 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
59 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

60 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
61 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
62 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
63 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
64 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

65 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
66 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
67 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
68 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
69 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

70 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
71 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
72 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
73 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
74 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

75 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
76 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
77 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
78 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
79 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

80 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
81 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
82 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
83 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
84 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

85 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
86 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
87 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
88 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
89 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

90 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
91 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
92 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
93 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
94 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

95 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
96 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
97 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
98 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
99 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

100 **מאי** טעמא לא מיהול בר - ואם תאמר: ואיך היו אובלים קדשים, אם אפילו בשר כלל,
101 כיון שלא מילי שאלו חרות להם בשר תאמא אלא על ידי שלמים, ויעיל אסור
102 בקדשים. והאפילו אלא מלו ולא חרות, כלם משמעו בפקי דרבי אליעזר ובגמליה מרתים, מבל מקום, כיון דנעושו על הפריעה ולא פרו - כלילאו לא מלו דאי לא הכי - דאיין מחרקך וערל
103 מקבל והואו מאובותיו; ויש שומר: ורתיא מטיים מלו ופרעו, ואתום אכל קדשים, אבל יחולדים מברדו, שלא מלו - לא אבילו קדשים. אבל בשאר חרות היו מותרים, שלא נאסרה להם
104 מאחר שאין יוכלין לאכול קדשים. מדי דהוא צאבי ואיל, דהיבא ולא אפשר בהקריב - שרי בשר תאמא, כדריש ברק"י קמא דחולין (ז"א).

אין נמול אלא ביום – הקשה הרב רבינו אפרים, דאמאי איצטרך פרק קמא קודקודין (כט"א): "אותר ולא אותה, ראשה לא מרחיבא למול את בנה, תפוק לי דרתי מצות עשה שחזון רמזא: ביום ולא בלילה", דהאי טעמא פטרינן אשה מציעת: ויש לומר, דלרבי אלעזר שמתקן אצטרף לשמונה – הוא דנימול לשמונה – לא חשיב זמן רמזא, כיון דמשמנה וארבע כל שעתא זמני הוא.

מר דרשין ביום – אף על גב דמרחיבין: "שמונה ימים" דרשין (שבת קל"בא): ולא לילוח, "יבמות דרשין (שם) אפילו שבת – מכל מקום שפיר דרשו מרבי דרובים" לרביזי בו הני דמיון אפילו אלא ביום.

שלא – ראשון נשדף בין ביום בין בלילה – ואם תאמר: הא דרשין ליתן בקר שני על שריפתו, וכיון דשלא זמני הוא – ימול צריך לדמויין עד הקרבה שריפתו במנזא יום טוב, דכרבי נעשה נותר מקודשו ויש לומר, דכיון דלא אפשר לשדוף ביום טוב – עקב זמנו בבקר שני.

שהזה – כאן איצטרף אצטרפיהו דהואה כשרה אף על גב דאסור בתרומה וקדשים מי טמא. שמונה – בנגיעה דתרומה אף עין דשמונה בפרה – ואם תאמר: מחוסר בפרה יודית שמונה בתרומה ואסור בפרה ויש לומר, דמי מחוסר בפרה – שכן אסור בנגיעה קדשים.

ואיכא למיבדל קד חומר מדרמה: ומה טבול יום שאסור בנגיעה תרומה וקדשים – מותר בפרה על שמונה בנגיעה תרומה וקדשים כו', דהו ליכא מחוסר בפרה יודית. ה"ה – משום דאמאי – ואפילו רבנן מודו דפסוהי. ואל האמר:

פרק קמא דהר"ה (ר"ה) למה לן "ומדך למעט" וטוטהא אנדרוניוס בסביוני בתרין: וקפול דעל ליה, דפסוהי ויש לומר: דטומטום, כיון דאסור אפשר למול – לא מאמי, ולא מיפטר מעטע על אי נמי, וכי פירוש: דהם משהו דמאי, חשיב דהם לרבי עקיבא ערל כי טמא, אבל לרבנן –

לא. לרבנן איצטרף "ומדך למעט" טומטום. דהריא: "איש" – להבשר וזו "טורה" – להבשר האשה, ו"דתי" – מי שיש בו דעת לחיבה, כדכרס לרש"י דפסולין דה"ה. תנן, דפסולין דה"ה שריטם

הבא – ומבשרי טפי בקטן, משום דאחי לכלל איש, דאפול דהו דהויב חי – פירוש: אוח שנותן אפול בתוך מי חטאת – הוא עצמו ירד דמי חטאת ירד – ואין לתנות – וכן יתירא קדושי, ולא דרש מותר "ותנן" ולא ונתנה, שדרי כל הורה בלשון רב נאמרה.

לימד – לא לשחמט תנא וליהני "הערל והטמא" – ולימא רבי עקיבא ויהיא? וליא? והא קתני: "הערל וקדש" פטורים מן הראיה! ה"ה משום דמאי. ואודו למעמידיה? והא קתני: "הערל וקדש" חזון מותר ששה ימים, ורבי יהודה מקבשרי קתנן ופוסל בהאי? ובאנדרוניוס. מאי טעמא דרבנן – דכתיב: "ולקחו לממא מעפר שריפת התמאת" הנהך דפסלי באסיפה – פסולין בקדושה, כשרים בקדושה. ורבי יהודה אמר לך: אם כן יקמא קרא "ולקחו" – דאפילו הנהך דפסולין התם, כשרים ה"ה. אי ה"ה אישה נמי! "ותנן", ולא "ותנתה". ורבנן: אי תביב "ולקחו" ונתנו" ה"ה אמרנא שקלו תרו ויהיב תרו, פתב דרבמנא "ולקחו" ונתנו" דאפילו שקלי תרו ויהיב תרו.

לקדוש – דה"ה (ומנא ג"ה) דרשין: "זאקא איש" – ולא קטן, "טורה" – להבשר את האשה, וליכא למודש איכנא, "איש" – ולא אשה, "טורה" – ואפילו קטן, דאמר פרק טרוף בקלפי" (שם מ"ב): כל הפרשה כולה משמע מוציא מיד משמע, ערל כדן כולא גוואי דשמעתתא ויבי איתא דהם. אם כן – דההוא אסיפה קטן לביב מקדש – ככתוב: "ולקחו לממא" כי דכתיב בראשית: "לשון ודחי. אפילו תנן דפסולין התם – כן נטן, דשקל דח" – אהרה, ודחיה דחיים.

מר דרשין ביום – ור"י יתירא, דמצי למכתב: "ביום השמיני ימול", וכתבי (ויקרא י"ב) "וביום" – לאיתווי מילה שלא בזמנה, ואף על גב דמשוך מחבא לא מיתרבי, דהא מדרבנן הוא. ובתר הכי תמן – כיון דקטן עובר זמנו מותר, ואף על גב דשלא זמנו הוא – האי זמנו תקוה רבנן כיון דאורייתא. וקטן סבר לא דרשין ביום – ולא ונתנן מיהו קטן עשרה זמני. ונימול אפילו בלילה וכל כשן משוך, דמדרבנן דאי. מי יאז והיא –

ותיבתא דאורייתא רבי אלעזר לרבי יוחנן, דקטן עשירה זמנו "וביום השמיני" איתרבי, דאי נימול אלא ביום, נותר ביום – כיון שנעשה נותר אין נשדף אלא ביום, דכתיב (ויקרא י"ז) "ביום השלישי". שלא בזמנו – ששדה שריפתו.

לחשקה לעשרה לאחר עשר לשנים עשר – בריקניו פריק רבי אליעזר – בסמכת ב"ב (ק"לא) גולד בין השמטות – ונימול לחשקה בין השמטות של ערב שבת – נימול לעשרה. ל"ח יום שבו לרובם השבת – נימול לאחר עשה שני ימים לרובם של ראש השנה – נימול לשנים עשר. ואפילו למאן דלא דרש ור"י – בנגד רבי אלעזר כרבי שמעון, דאמר לעיל: שלא זמנו נימול אפילו בלילה. ור"י ה"ה – כגון "ויתרת",

איכא ריה יתירא. ויתן כ"ב פרת – דאיתא את פרת שישע דודש את מקראת הללו במשה מפי הגבורה – בלשון גמיה, רבי אלעזר בו מצי רבא רבא דהו, ומארא דהו, ולמינהו לו רבי יוחנן, והוא רבי אלעזר סתם דמיידי בכל החולדו בגמרא. ורבי אלעזר נדבחה דבניא ריה יתירא. אמר רבי אלעזר בו שמוע. גמיה – לתורת כתיבים. טבול יום אסור בתרומה – לקמן

בתיא פירקא (ע"ה) קראי דרשין, ומתרי לחשא ליהוה על מנא מות, דראמול קתן בשמעתין. ליהוה על טבול יום כשכר בפרה. אמר באבילי קאסינן – בתמיה, וכי אגן לאכילה פרה אדומה קורבין ליה, דהיתרף. תאמר בערל אפילו באבילת מעשה, לפיכך אסור בפרה לניעה – בעלמא שקרינן ליהוה בניעה ליכא לאקשיי תאמר בערל שאסור בנגיעה מעשה שמונה ימים, דהא אפילו בנגיעה קדשים מותר, ודבי דרשין: ומה טבול יום שאסור בנגיעה דתרומה, דברמינן לקמן (ע"ה)א. דמבייב ויבא טמא עד הערב, ודאי בניעה הוא. דכתיב (שמותי ק"א)

וקאמר דכתיב הערב משום. מותר בחוזה – פרה, ערל שמונה ב"ו. שקדש – שעריב אפר במים, אנדרוניוס – מחול, שקדש – קדושה

במים, שאפילו אשה כשרה לקדש לרבנן, ולקמן לפינן טעמיהו. רבי עקיבא – בריש אפיקין (ע"ה)א. איש איש שותף אוחו וני – מדרבי לערל גבי טמאים, שמע מינה רבי יהודי נותר, ואפילו לניעה דתרומה אסור, לא ליחשיב – אם איתא דרבי עקיבא לכל מילי, ערל כטמא משי ליה – דא לשמטת תנא בעלמא לקדש לענן מנע טומאת הערל והטמא כי הדדי, וימא רבי עקיבא דהו, חבא מולא אשכחן וכי – חבא משום שותף פרה דהו, אבל ענן טומא – תרומה – ערל מותר. דמאי – לזיראת בעודה, ואוחו לפיכתייהו. רבי יהודה רבנן, דאפילו לעל באנדורניוס, הכל כשרים – כל הטוהרים שערין לקדש מי חטאת, אפילו אשה, אבל ערל טמא – לא רבי. ולקחו לממא – בבר אספת עברה תביב דך עברת קדושה, ואין עברת מוסקת כתיב. תנן דפסולין באסיפה פסולים

היהו – וליכא למודש איכנא, "איש" – ולא אשה, "טורה" – ואפילו קטן, דאמר פרק טרוף בקלפי" (שם מ"ב): כל הפרשה כולה משמע מוציא מיד משמע, ערל כדן כולא גוואי דשמעתתא ויבי איתא דהם. אם כן – דההוא אסיפה קטן לביב מקדש – ככתוב: "ולקחו לממא" כי דכתיב בראשית: "לשון ודחי. אפילו תנן דפסולין התם – כן נטן, דשקל דח" – אהרה, ודחיה דחיים.

לימד – לא לשחמט תנא וליהני "הערל והטמא" – ולימא רבי עקיבא ויהיא? וליא? והא קתני: "הערל וקדש" פטורים מן הראיה! ה"ה משום דמאי. ואודו למעמידיה? והא קתני: "הערל וקדש" חזון מותר ששה ימים, ורבי יהודה מקבשרי קתנן ופוסל בהאי? ובאנדרוניוס. מאי טעמא דרבנן – דכתיב: "ולקחו לממא מעפר שריפת התמאת" הנהך דפסלי באסיפה – פסולין בקדושה, כשרים בקדושה. ורבי יהודה אמר לך: אם כן יקמא קרא "ולקחו" – דאפילו הנהך דפסולין התם, כשרים ה"ה. אי ה"ה אישה נמי! "ותנן", ולא "ותנתה". ורבנן: אי תביב "ולקחו" ונתנו" ה"ה אמרנא שקלו תרו ויהיב תרו, פתב דרבמנא "ולקחו" ונתנו" דאפילו שקלי תרו ויהיב תרו.

לקדוש – דה"ה (ומנא ג"ה) דרשין: "זאקא איש" – ולא קטן, "טורה" – להבשר את האשה, וליכא למודש איכנא, "איש" – ולא אשה, "טורה" – ואפילו קטן, דאמר פרק טרוף בקלפי" (שם מ"ב): כל הפרשה כולה משמע מוציא מיד משמע, ערל כדן כולא גוואי דשמעתתא ויבי איתא דהם. אם כן – דההוא אסיפה קטן לביב מקדש – ככתוב: "ולקחו לממא" כי דכתיב בראשית: "לשון ודחי. אפילו תנן דפסולין התם – כן נטן, דשקל דח" – אהרה, ודחיה דחיים.

לימד – לא לשחמט תנא וליהני "הערל והטמא" – ולימא רבי עקיבא ויהיא? וליא? והא קתני: "הערל וקדש" פטורים מן הראיה! ה"ה משום דמאי. ואודו למעמידיה? והא קתני: "הערל וקדש" חזון מותר ששה ימים, ורבי יהודה מקבשרי קתנן ופוסל בהאי? ובאנדרוניוס. מאי טעמא דרבנן – דכתיב: "ולקחו לממא מעפר שריפת התמאת" הנהך דפסלי באסיפה – פסולין בקדושה, כשרים בקדושה. ורבי יהודה אמר לך: אם כן יקמא קרא "ולקחו" – דאפילו הנהך דפסולין התם, כשרים ה"ה. אי ה"ה אישה נמי! "ותנן", ולא "ותנתה". ורבנן: אי תביב "ולקחו" ונתנו" ה"ה אמרנא שקלו תרו ויהיב תרו, פתב דרבמנא "ולקחו" ונתנו" דאפילו שקלי תרו ויהיב תרו.

לקדוש – דה"ה (ומנא ג"ה) דרשין: "זאקא איש" – ולא קטן, "טורה" – להבשר את האשה, וליכא למודש איכנא, "איש" – ולא אשה, "טורה" – ואפילו קטן, דאמר פרק טרוף בקלפי" (שם מ"ב): כל הפרשה כולה משמע מוציא מיד משמע, ערל כדן כולא גוואי דשמעתתא ויבי איתא דהם. אם כן – דההוא אסיפה קטן לביב מקדש – ככתוב: "ולקחו לממא" כי דכתיב בראשית: "לשון ודחי. אפילו תנן דפסולין התם – כן נטן, דשקל דח" – אהרה, ודחיה דחיים.

יבמות - הערל - פרק שמיני דף עד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזליץ)
רש"י

1 ונהנין - תרומה ובכורים, בשאר שני שבוע שכל בנות השמיטה, אבל מעשר שני אין
2 נדה בשלישית ובששית ורבי מאיר היא - דאמר ברק "ש תורת" (בבבא פ"ב).
3 ובעשר שאשן אסור כלום, הלכך לענין טרומת נמי חומר. און מותר בפרה - וקדשי
4 ברק מותר הוא ולא קדשי מכות, ומציע טעם לזו מותר בו, וכל שכן אונן, מחסר בפרה
5 - טומאה דבעיא קרקב, כל שלא הביא בפרתו
6 - אסור עלו דמוחסר מעשה הוא, וכמי
7 - טומאה חלה דמי, וכל שכן בטול יום ודלה
8 דאיכא תורה, אבל בטול יום וטרומת נמי שרר
9 - מותר בה, דשמעא ממילא שרעא, ולא
10 מחוסר מעשה הוא, הלכך, כי תרבי: "וזהו"
11 והטור על הטמא", טורח מכלל שזאת טמא -
12 אימא - אסור בטול יום אטא, ולא מחוסר כפורים.
13 ואם איתא - דערל מותר במעשה, לינתו וערל
14 אסור בתרומה ומותר בפרה ובמעשה, כאמרי
15 לעיל (ע"ב). ערל שזוהו אחתו כשרה, ומרלא
16 נתיב - שני מינה שמוס מעשר הוא דשקביא,
17 תנא גבי ערל עקיבא היא - דאסר לה נמי
18 בפרה, כדתינן לעיל (ס"ג). טמטוס שקדש
19 קדושו שזוהו אוקומנין כרבי עקיבא, [נפאן תנא
20 דלעיל, דאסר לה ערל בפרה תלגי עליה דרבי
21 עקיבא, כדתינן לעיל (ס"ג). ערל שזוהו אחתו
22 כשרה, ודכי גרטינן, תנא דיוקב הבבלי היא -
23 תנא קמא דיוקב הבבלי היא, דאמר: מחוסר
24 כפורים בשך בפרה, ולא מותרתא אוקומניא
25 כרבי עקיבא קתי מחוסר כפורים סמל בפרה,
26 וכי היכי דפליג אמחוסר כפורים איכא למיטע
27 דאדתי פליג נמי עליה בערל עליה, ורבי גרטינן
28 בתוספתא (דפרה פרק ג') שריפת אונן ומחסר
29 כפורים - כשרה, ויסק הבבלי אמר: און -
30 כשרה, מחוסר כפורים - פסולה - רבון
31 מחוסר מעשה הוא, עדיין טומאה עליה, ולא
32 קריבא ביה טורח, תלמיט ממנו כרבי בפסח -
33 "אל תאכלו ממנו יא" (שמות כ') "לא תחודו
34 ממנו" (והחומר ממנו, וזהאט ממנו במעשר -
35 "לא אכלתיו" ולא בערתיו ולא נתתיו" (דברים
36 כ"ג). בא הכתוב - "באש השופר" (שמות י"ג)
37 ליתן עשה אורל כל עשה אורל, לומר שאין לרשין
38 עליו, כפי שני - דמציע למכתב: "וזהוהו ממנו
39 באש השופר", מאי ער בקר? אל תחב
40 ברישא דקרא, ולא תחודו ממנו עד בקריא אלא
41 הכי קאמר: והתורח לבקר הראשון, שהוא יום
42 טוב - אמתן בעך שני קשי, שהוא חול ושרופה,
43 ללמרחן שאן שורפין קדשים בימים טובים, והירודו
44 בכירעו צולין" (פסחים פ"ג). לכרדיי אבחו -
45 דאמר לעיל: למישרי הדולקת מעד בקריא אלא
46 ששנמטא, שפותר לטובו - והאן על גב דקרימא
47 לן (שבת פ"א), ודסיבה כשתיה היה ליה כמאן
48 דשתי ליה ששנמטא, לא נתיב ממנו לפת -
49 לעיל מינה כתיב: "לא בערתיו ממנו בטמא",
50 וכתיב ביה טורח, "אל תחב כשתיה למת", כלומר
51 מן המעשר טמא אל תחב ממנו למת, אל חל
52 דומיא דמת - נתתי ואי זו נתיבה משכחת בות
53 - חזי אמר: חזי סתיב, וקריקייקו: ברותיה חזי
54 שרי ואימא - "לא נתתי ממנו למת" לא בסביה
55 קאמר, אלא אל חזי קרא מותרת: אל קיטוי ממנו
56 ארון והכריבים למת אפילו ששנמטא, ולא
57 יוכלתי לאוכלו, ולא שניתי דלבר שאטי
58 לאיכלתי, הואו כרבי גמתי, אל גב דרומיית דמת
59 - נתתי ואשמענין דאף על גב דומיית טורח
60 לאן נתתי אלא איכלתי ושתייה וסיבה, אמ טעמא
61 - מותר להללו לקנות ממנו חלוק, מותרת מצד
62 אדרי - דהואו דפסח מופנה לגוריה שרה, אבל
63 דמעשר - כולוה דפסח איצטר ליה, הניחא ליה

1 **אין** מותר בפרה - ולא גרע ומיטב לו, ואף על גב דאנן אסור במעשה, וטבול יום מותר
2 - היינו לאיכלה, אבל לגעיה תרודיה שרי. **הבי'** גריס בקונטרס שרפת אונן
3 ומחוסר כפורים כשרה. וגרסי נמי: תנא דיוסף הבבלי היא. - ומדקדקו ומדפליג אטנא
4 לדלעיל במחוסר כפורים - הוא דרין בערל, דכשר. וקשה לרבינו יצחק דמי ענין אל אצל
5 זה: דמשום דכשר במחוסר כפורים אל יכשר
6 בערלו: ענה: דליתו מברייתא דלעיל, ומדשרא
7 בחדא ערל, או מדרבי אליעזר בריש פריקן,
8 (ע"א) ערל רחמיה שרל כי טמאו ולפסרי גרסי
9 הכא: שרפת ערל ומחוסר כפורים פסולה. יוסף
10 הבבלי אמר: ערל - כשרה, מחוסר כפורים -
11 פסולה, וגרטינן: יוסף הבבלי היא - חזו נחא
12 דמיתו מנבא אלא משהיא דלעיל, ונדאית ליה
13 לאתויי שם תנא דמוכר כהדיא, אבל אמר
14 רבינו יצחק דאי אפשר לרוסן כן, ודברקני שני
15 דחובים (ז"ב). מוכח דיוסף הבבלי ורבנן פליגי
16 במחוסר כפורים וגרטינן נמי אונן מקיבוס על
17 ואמר רבינו יצחק דאי הוה גרטינן כבשרית
18 הקונטרס, הוה גרטינן כאן ובחובים (ז"ב). ערל
19 בדין אונן - היה נחא. **מ"ב** לפסח כו - היה
20 מצע למישרי שכן פקדוסי.
21 **חד** לנפוח - "אל תאכלו ממנו יא", דאי דאל
22 כתב "מעשר זהו אטמא דאצמנת ומתורים
23 דכחב לעיל קאי.
24 **מנין** למעשה שני ששנמטא שמוחר לטובו -
25 דקלקא דערך דאסור, שמוס שבטער
26 בשמאית. **ליקח** לו ארון התכריכים - אף על
27 גב דבדריא דרשין ליה להיב נבנסת מעשר שני
28 (פרק ג' משנה י"ב). הכא פריך דלמא דוקא לחיבי
29 שמוטא, אבל סיבה אסורה לפי שבטער
30 ונחא, ומשני דרמננר - גמנפ, דמשמע נמי
31 סיבה. **תהא** להסקה תחת הבשילך - אף על
32 גב דברקן "כל פסולי הומקדשים" (בבבא ד"א),
33 מוקי לה בתרומה תלויה, דבעיא שימור -
34 במסקנא על קאי חתם הכי, אי נהי חתם דרשי
35 מ"משמרת", דלא קאי אטמא, אבל לך - קאי
36 אכולוה דתומת.
אינה
"מנין לערל שאסור במעשר - ואמר 'ממנו' בפסח, מה 'ממנו' האסור בפסח - ערל אסור בו, אף 'ממנו' האסור במעשר - ערל אסור בו, מופני דאי לא מופני אימא לעינן: מה לפסח שכן תיבין עליו משום פגול ונותר וטמא, לאי, אפני מופני. מאי מופני? אמר רבא אמר רבי יצחק: תלתא 'ממנו' פתיבי בפסח, חד לגופיה, וחד לגוריה שוה, וחד למאן דאמר: בא הכתוב ליתן לך עשה אחר לא לשרפתו, אידי דכתיב ונחר, פתיב נמי 'ממנו', ולמאן דאמר ליתן לו בקר שני לשרפתו, אידי דכתיב 'עד בקר' פתיב נמי 'ממנו', תלתא 'ממנו' פתיבי במעשר, חד לגופיה, וחד לדרבי אבהו אמר רבי יוחנן, וחד לדריש לקיש. דאמר ריש לקיש אמר רבי סמיא: מנין למעשר שני ששנמטא שפותר לטובו - שצאמר: 'ולא נתתי ממנו למת', למת הוא דלא נתתי - הא לתי דמיא: דמת - נתתי, איזה דבר ששוה פתיבי ובמתים - חזי אומר: זו סיבה, מתקין לה מר וזמריא: ואימא ליקח לו ארון ותכריבים? אמר רב הונא בריה דרב יהושע: 'מגופו' - מגופו ד'איש אמר: 'לא נתתי' ד'איש אכלתי', מה לתלן מגופו - אף פאן מגופו. ואפתי, מופנה מצד אחד הוא? הניחא למאן דאמר למדין ואין משיבין, אלא למאן דאמר למדין ומשיבין - מאי אימא למימר? הך דרבי אבהו מודרב נהמן אמר רבה בר אבהו נפקא, דאמר רב נהמן אמר רבה בר אבהו, מאי דכתיב: 'ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי' - בשמי תרומת הכתוב מדבר, אחת תרומה מותרת ואחת תרומה טמאה, ואמר רבמנא: 'לך' שילך תרומתו, להסקה תחת הבשילך. וכל הפואמא כו. מנא הני מילי? אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון, אלא אמר רבא: 'איש איש מנרע אחריו והוא צרוע או זב וגו'' - אי יהו דבר ששווה בויעי

1 אינה בחזרת – ואמר: תרומה נמי, כשיש לה בן אינה בחזרת; ויש לומר: דאם מת
 2 חזרת. הא רחין טוהר – ואף על גב דבדוחא קרא כתבי: "ונטמא עד הערב",
 3 איכא למימר דקאי אחרונה וקדיש. ומכל מקום משמע מהא רחין – טוהר. והו"א אמרו זה
 4 ממש – אף על גב דקדיש קלין שריב נפש, מטמארי קדיש דרדווי לא משטרי
 5 בהו עד דמייתי כפרה. **אימא** הני מילי דלאו
 6 בר כפרה – אחרונה פירי. אבל במשע, כיון דסמי
 7 מבטלה בלא הורב בשע, ולא בעי שידור לגמרי
 8 – הוא רחין מדידי דבר כפרה הוא. **ומי** טוהר
 9 – יהודה מצי למכתב: "ובמלאת לבן או לבת".
 10 **הנך** נפשו – הוה מצי למימר כרת עריסא.
 11 **ובמכל** שדיא טמאה – תימה: דבפרק
 12 שני דבזבחים (ט"ב) דרשי ומחוסר כפרה מולל
 13 עבודה ומיטמיה – במכל שדיא טמאה, ועבול
 14 וליף תתם (מ"א, מ"א): "חלילי! חלילי! מותרה".
 15 דפסול בתרומה – מיחא עבדה כו. וראמי לא
 16 ליף טבטול יום בני מירבא השמש טוהר – במכל
 17 שדיא טמאה, כדאמי בני מירבא מחוסר ומיטמיה ותיורי
 18 הרב רבני חימי: דרובא השמש טוהר – היינו
 19 טוהר יומא, ולא טוהר גברא. כדאמי בריש ריבוב
 20 (ב"א, א) ואף על גב דגבי יולדת כתבי: "ובמלאת יום"
 21 טוהר" דמירבא – ויחלילי שדיא טמאה. א' יולדת
 22 מחוסרת כפרה היא, ולא גמרי מינה טבטול יום
 23 בעלמא. וקרי רבא יאכל מן הקדיש עד אשר
 24 יטוהר" איכא למימר נמי דתנא דבזבחים טוהר
 25 בוב בעל שלש ראיות. הדי מחוסר כפרה, כדנאם
 26 לקמן (ע"ה, א). מידור תימה. דבני גיעה כתיב:
 27 "ונמנא עד הערב טוהר" – במכל שדיא טמאה
 28 ונראה לרבינו יעקב: דאי רואי דגלי לן טבטול יום
 29 מירא יחלילי! חלילי! חלילי! חלילי! חלילי! חלילי! חלילי!
 30 טומאתא, לא הוה דבטנא אף על גב דקלישא
 31 מחוסר כפורים, מכלל שדיא טמאה. כיון
 32 דקלישא כפורים יחלילי! חלילי! חלילי! חלילי! חלילי!
 33 לכתוב טומאת טבטול יום ותיחי מתוך, אף על גב
 34 דאיצטריך למכתב טבול יום לגלוי אמחוסר
 35 כפורים – וכי קאמי: לא לכתוב טבטול יום.
 36 ובמחוסר כפורים יחלילי! חלילי! חלילי! חלילי!
 37 בפרק שמיני מינין (גורן מ"ה, א) דאמרינן: "אם
 38 יחידה – לריבות טבול יום, עדי טומאתו בר"
 39 לריבות מחוסר כפורים לענין ביאת מקדש; למעו ל'
 40 קרא כיון דאיכא קראי טמא? ויש לומר: משום דבטנא
 41 דבכנס למקדש כתיב בטומאת מות: "ולא יחטאו",
 42 הדיא דבחיטוי תליא מילתא, ומכי הוה שליש
 43 ושביעי – וכו' ולא מתיב אבויא מקדש, ואף על גב
 44 דאייתקש קודש ומקדש אהדי – לא הוה נגזרין
 45 לחכי. ואי תאמי: ולישתע מניטוהרה דרבא.
 46 ומילא יחלילי! חלילי! חלילי! חלילי! חלילי! חלילי!
 47 מדייקש טמאם לענין ביאת מקדש; ואמרו רבי
 48 יעקב: דאי לאו קראי הדבא – לא הוה דרשינן
 49 תתם טמא יהיה לריבות טבול יום כו, אלא הוה
 50 מוקמינן ליה לדרשא אחריתי. **קרי** דאובדש
 51 אשר יגע בכל טמא בר – תימה לרבינו יעקב
 52 דחה ליה למימר איקרי כאן וטומאת עליו
 53 ונכרתה. דבטנאם הנה קיימין? ויש לומר:
 54 דלרובא נקטיה, דאפילו טומאת בשר איכא.
 55 **ושפחה** נגאן – אית ספרים דהיינו
 56 משחררת. וכן נראה. מרפריך: נידות חרומה נגאן ואי כשאן משחררת – בת מיכל תרומה היא, אם היא של בן. ומיהו, שאינה משחררת נגאן טמא לידה, דאמר
 57 בפרק דרבי אליעזר דמילא (שבת קל"ה). לקח שפחה מעוברת ולידה אצלו – הוה יליד ביה שנימול לשמונה. והתם משמע שאין נימול לשמונה אלא אותו שאינו טמא לידה. ובפרק קמא
 58 דבירותא (ז' טו) נהן וכן שפחה, דבמאי קרבן נאכל. ובחזרת כתיב בהדיא רטינן: נידות ושפחה. ובחזרת בין אינה משחררת מנגן – תלמוד לומר: "אשה". ומיהו, תימה: ויכי
 59 מתיבא שפחה מקרא דאשה? כיון דאיצטריך לנידוה ומשחררת ונראה, שאינה משחררת איתא: "לח" לידה" מאשה, כדמשמע בבביתא (שם). **ושפחה** בנות מיכל תרומה נגאן –
 60 דקו יטוהר ולא רביב שמעון דרשי לעיל בפרק הבא על בנות (ז' טו) ופחותה מבת שלש לבן.

ברועי של אחרין – הווי אומור זו תרומה. ואימא כהנה
 ושוק! אינה בחזרת. תרומה נמי אינה בחזרת! הללה
 לאו ירעו דאחרין היא. וממאי דהיא "עוד אשר ויטרה"
 לא סלקא דעתך, ותניא דבי רבי ישמעאל: **בוב בעל**
שתי ראיות ובמזויע מוסגר הכתיב מדבר, דומיא
דקמא נפש מה ממא נפש – דלאו בר כפרה הוא,
 הני נמי – דלאו בני כפרה נגהו. ואימא: הני מילי
 – דלאו בר כפרה, אבל דבר כפרה – עד דמייתי
 כפרה! ותו: הא דתנין: **טבל ועלה** – אוכל במעשה,
העריב שמעו, אוכל בתרומה, הביא כפרה – אוכל
הקדשים, מנא ק"ו? אמר רבא אמר רב חסדאי: תלתא
קראי כתיבי; כתיבי: "ולא יאכל מן הקדשים כי
אם רחין בשרו בקמים", הא רחין – טוהר. וכתיבי:
"ובא השמש ויטרה ואחר יאכל מן הקדשים", וכתיבי:
"וכפר עליה תהון ויטרה". הא ביצד? כאן למעשה,
כאן לתרומה, כאן לקדשים. ואיפוך אנא! מסתבא,
הרומה עדיפא שכן מחפ"ו. אדרבה, מעשה עדיפא
שכן הד"ם ט"ב! אפילו הכי, מוחה עדיפא. רבא
אמר: מוחה עדיפא נמי לא מצית אפרתי, אמר
הו מעשה. ואפתי, הני מילי היכא דלאו בר כפרה,
אבל היכא דבר כפרה – עד דמייתי כפרה! אמר
אפי' הרי קראי כתיבי ב'ולדת, כתיבי: "עוד מלאה
ימי מטרחה", כיון שפולא ימיה – מטרחה, וכתיבי:
"וכפר עליה תהון ויטרה", הא ביצד? כאן לתרומה,
כאן – לקדשים. ואיפוך אנא! מסתבא, קדש חמור,
שכן פנקע"ס. אדרבה, תרומה חמורה, שכן מחפ"ו!
קראי נפישין, רבא אמר: בלא תרומה נפישין לא מצית
אפרתי, אמר קראי: "וכפר עליה תהון ויטרה" מקלל
שהוא טמאה, ואי סלקא דעתך בקדשים – איקרי
כאן "והכפר אשר יגע בכל ממוא לא יאכל". אלא
שמעו מוטה בתרומה. מתקנה לה רב יששא בריה
דרב אדי: ועי מצית אפרתי תרומה כתיבא הכא?
והתניא: "דבר אל בני ישראל", אין לי אלא בני
מישראל, גזירת שפחה משחררת מנגן – תלמוד
לומר: "אשה", ואי סלקא דעתך בתרומה – גזירת
ושפחה בנות מיכל תרומה נגהו? אמר רבא: ולא?
 והכתיב:

1 ברועי של אחרין – הווי אומור זו תרומה. ואימא כהנה
 2 ושוק! אינה בחזרת. תרומה נמי אינה בחזרת! הללה
 3 לאו ירעו דאחרין היא. וממאי דהיא "עוד אשר ויטרה"
 4 לא סלקא דעתך, ותניא דבי רבי ישמעאל: **בוב בעל**
 5 **שתי ראיות ובמזויע מוסגר הכתיב מדבר, דומיא**
 6 **דקמא נפש מה ממא נפש** – דלאו בר כפרה הוא,
 7 הני נמי – דלאו בני כפרה נגהו. ואימא: הני מילי
 8 – דלאו בר כפרה, אבל דבר כפרה – עד דמייתי
 9 כפרה! ותו: הא דתנין: **טבל ועלה** – אוכל במעשה,
 10 **העריב שמעו**, אוכל בתרומה, הביא כפרה – אוכל
 11 **הקדשים, מנא ק"ו? אמר רבא אמר רב חסדאי: תלתא**
 12 **קראי כתיבי; כתיבי: "ולא יאכל מן הקדשים כי**
 13 **אם רחין בשרו בקמים", הא רחין – טוהר. וכתיבי:**
 14 **"ובא השמש ויטרה ואחר יאכל מן הקדשים", וכתיבי:**
 15 **"וכפר עליה תהון ויטרה". הא ביצד? כאן למעשה,**
 16 **כאן לתרומה, כאן לקדשים. ואיפוך אנא! מסתבא,**
 17 **הרומה עדיפא שכן מחפ"ו. אדרבה, מעשה עדיפא**
 18 **שכן הד"ם ט"ב! אפילו הכי, מוחה עדיפא. רבא**
 19 **אמר: מוחה עדיפא נמי לא מצית אפרתי, אמר**
 20 **הו מעשה. ואפתי, הני מילי היכא דלאו בר כפרה,**
 21 **אבל היכא דבר כפרה – עד דמייתי כפרה! אמר**
 22 **אפי' הרי קראי כתיבי ב'ולדת, כתיבי: "עוד מלאה**
 23 **ימי מטרחה", כיון שפולא ימיה – מטרחה, וכתיבי:**
 24 **"וכפר עליה תהון ויטרה", הא ביצד? כאן לתרומה,**
 25 **כאן – לקדשים. ואיפוך אנא! מסתבא, קדש חמור,**
 26 **שכן פנקע"ס. אדרבה, תרומה חמורה, שכן מחפ"ו!**
 27 **קראי נפישין, רבא אמר: בלא תרומה נפישין לא מצית**
 28 **אפרתי, אמר קראי: "וכפר עליה תהון ויטרה" מקלל**
 29 **שהוא טמאה, ואי סלקא דעתך בקדשים – איקרי**
 30 **כאן "והכפר אשר יגע בכל ממוא לא יאכל". אלא**
 31 **שמעו מוטה בתרומה. מתקנה לה רב יששא בריה**
 32 **דרב אדי: ועי מצית אפרתי תרומה כתיבא הכא?**
 33 **והתניא: "דבר אל בני ישראל", אין לי אלא בני**
 34 **מישראל, גזירת שפחה משחררת מנגן – תלמוד**
 35 **לומר: "אשה", ואי סלקא דעתך בתרומה – גזירת**
 36 **ושפחה בנות מיכל תרומה נגהו? אמר רבא: ולא?**
 37 והכתיב:
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50

יבמות הערל – פרק שמיני דף עה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן שיראל" (שטיינזלץ)
 רש"י תוספת

1 והבתי בכל קדש לא נתן – בהדיא פירשאו ואמר מר במסכת מכות (י.ד.) "בכל
 2 קדש" – לרבות התרומה, האסרה בה כל מי טהר, שהיא טבולת יום לעומת לידתה.
 3 וולתא קרי' בתרימיה – ובקששה לא יאכל עד אשר טוהר, ואוקמנא לעיל מניה
 4 בתרומה הבתים מוכר, ובר' שהיה בוטע על אדון, "ובא השמש וטהר" – מעל מלא ימי
 5 טוהרה. לא ידענא כמא' – איהוהוה הוא נגד
 6 טוהרה, ועל כן נהר נגד טוהרה שמשנה. הני מילי
 7 הכי דלאו בר פפורה – דהא כולה ענינא בעלל
 8 שתי ראיות ובהמה מוטרי נטמא שני ומת
 9 משעתה. בתה הוטמא עד מלאה – דאפילו
 10 יולדה, דבת כפרה היא – טוהרה כהנברע שמש.
 11 והא עד אשר יטהר עד דשיתיה כפרה – ועל
 12 כרחק בקדש מוקמת לה, דהא כתיב קרא
 13 אורינא: "ובא השמש וטהר" ומוקמת ליה
 14 בתרומה. תרי קראי – יעד אשר יטהר "ויכר" –
 15 עלה וטהרה' בקדשים למה לו – לאשמעונן
 16 ועד דמיתיה כפרה. כתיבה פוטרה – כתיבה
 17 יום לאבולת כרחק וקדשים יולדת הויה
 18 מבללה – שראות דם וטהרה לבעלה. אבל בו
 19 לא הויה מבלל, וכל כמה דלא פסק – טמא.
 20 כפיסו יעד ופסק עד הקרב – על כרחק
 21 לתרומה איירי. מרביע הערב שמש למה לו
 22 תופיע לו מיבוא השמש טוהר. לנגיעה – דקרא
 23 דלעיל באבילה משעתה, כדכתיב (ויקרא כב)
 24 "ואור' ככלל מן הקדשים, והאי אשר יטהר" –
 25 משעתה, דנגיעה בעלמא היא. ואשמעונן כלי
 26 הווא אורי' לארס. טומ' טול לא יגע בתרומה
 27 ופסק – במים יבא וטמא, אף לאור' ביאת
 28 הקרא שיהי טמא. כ"ל לכל – הוי טמא, תלמוד
 29 לומר "וטוהר". מרלא כתיב "ויטהר", משמע
 30 דאמטיקרא קאי, קודם הערב שמש, ואי ענית
 31 אימא נגיעה תרומה – לטבול יום מוכא נפקא
 32 דתניא: "בכל קדש לא נתני" – איהוהוה לאוכל
 33 דהא תאכל בתרומה כל זמן שראת טמא –
 34 אורי'. נשילת נשמה – ובהא מדקדש טמא –
 35 כפרה, עשאנא (במדר' ט') "יבותרה על את
 36 מקדש ה' טמא". אי קדש דרבי שני בנשילת
 37 נשמה – דהיינו אבילה כשמואה, שהיא גז'
 38 קדש כפרה, ואוכל תרומה כשמואה במיתה
 39 דכתיב (ויקרא כב) "ומות בו כי יחללוהו". נגיעה
 40 באבילה – האסור לאכול אומר לינג' נתנא
 41 משתמרת לביאה פסולה אבילה – דקדתינא ואם
 42 לא ידעה משעשה פועל דבא – הרי אלו
 43 יאכלו, אף על גב דפסע השתמרת לביאתה.
 44 במחלוקת שניה – בפרק 'הבא על יבמתו'
 45 (יבמות ל"ב) אלמנה לכתן גדול, גרשה וחלוצה
 46 לכתן הדייתו, מן הארוסתין – לא יאכלו
 47 בתרומה. רבי אלעזר רבי שמעון משכנין
 48 נפצעו – כמו פועל (שמות כא) מנת חרב וסבין.
 49 נפקו – מתנת מנה נשואו הורקטנו מאלוהו
 50 ואפילו חסר – כל שפועל (בא) חסר – כתיב – שאלו
 51 ויטבס סרוח שורוה, כבסר דנטוע שורוה
 52 שורוה. חסר חסר סלקא דיעין – הא סריס
 53 מתה בדי סריס חסר (הוא) חסרת חזיל, והאי לא
 54 חזיל הוא. כפריס חסר ובשר – דלא אסרה
 55 תורה לכל פצוע דרך ודבות.
 56 והורוה

42 שאין לו אלא ביצה אחת – אינו אלא סריס חסר, וכשר. סריס חסר סלקא דיעין?
 43 אלא: הרי הוא פסריס חסר, וכשר. וניקב לא נברא נברא וליקלא
 וחרוה

1 והבתי בכל קדש לא נתן לרבות את התרומה – אף על גב דבנות נוגע תרומה ניהו,
 2 הא י"ל אנני' – באבילה איירי, כדאמר בסמוך דלא נתני' אודהה לאוכל.
 3 ותמה: דלמה לי קרא הא אודהה תרומה נפקא לן מ'מיאש איש מורע אהרן' ומידו, מעיני
 4 למהוה דאימטיקרא מלכת בני נבי יולדת משום ודחתה מכללת כדאמר בסמוך. אבל
 5 קשה דרך דרשא לא תימא לא כריש לקיש ולא
 6 רבי יוחנן, דבפרק 'כל הפסולין' (בבבס לגב)
 7 דרבי ישל לקיש: "לא נתני" – אודהה מלמא
 8 שאכל את הקדוש, ומדאפיק בלשון נוגעא מסיק
 9 אודהה לננוע בקדש, ומרביא ד'בכל' אודהה
 10 לאוכל לפני וריקוה. ולאודהה לאוכל תרומה לא
 11 לאוכל – לא מוקי' לוי' דרבינא אפריס.
 12 לאוכל – דמוקי לה אודהה תרומה. היני
 13 לטמן דמוקי קרא ד'איש מורע אהרן' כוב
 14 בעל שתי ראיות, רעד אשר טוהר – עד דמיתיה
 15 פפורה ולקיש, כדאמר בסמוך. ואם כן אודהה
 16 לאוכל תרומה – לא נפקא אלא מחבא. ואף על
 17 גב דהכא פריך לטמן דמוקי הווא קרא כוב בעל
 18 שתי ראיות – מכל מקום פריך שפיר, דהא איכא
 19 מנא דמוקי קרא בה בתרומה. אף על גב דבדוח' ודאבילה
 20 גב נבנת מכלל תרומה ניהו, ואף על גב
 21 דבדקדשי מעריך תרי קראי, ודו חוב ודו יולדת
 22 גב – ידענא לא עריך, כיון כרבי חזינא ודאבילה
 23 קדש וב' וולדת שיהי, ועד שני לומר: ותרומה דלא
 24 תליא בפפורה לא תרי קראי וכו'. ויולדת. אבל
 25 דוקא לקיש שצריך לתמוך אבילה
 26 דאי' מעיד אשר יטהר לא ידענא מנא – א'
 27 טוהר מביבילת לטהר' אי היתברב שמש, בת'
 28 דרמנא "ובא השמש וטהר" בתר' כי' כ'א חרץ
 29 כשרו במים, לאורוי' דעד אשר יטהר' דלעיל –
 30 מביבילת הערב שמש קאמר, ואי בתר דרמנא. עד
 31 מלאה' הדיינו גמי הערב שמש – ה' א' דבלא
 32 נטילה קאמר, דביבילת פפורה לא כתיב החם
 33 נטילה, בתר דרמנא יעד אשר יטהר' דמשמע
 34 נטילה דכדמפריש קראי בתורה, ואי בתר דרמנא
 35 "ובא השמש ולא נתני בתר' כ'ל מלאה' הוה חסר
 36 ונ' מילי – דלאו בר פפורה, וליכא למימר גמי
 37 לכתובת וכו'. והאי שמש רמי' מלאה', דעד אשר
 38 יטהר' דאימטיקרא לאותוהר' לטבול יום דלאו בר
 39 כפרה, ואי בתר דרמנא יעד אשר יטהר' יעד
 40 מלאה', ולא כתב "ובא השמש", דהא אמנא:
 41 דעד אשר יטהר' – מביבילת לחודה מבידי דלאו
 42 בר כפרה. הערב שמש – במידי דבר כפרה כתב
 43 דרמנא "ובא השמש", אי גמי: "ובא השמש וטהר"
 44 אימטיקרא לטהר' יומא, כדבאית ביש כרבות
 45 (ב.א.) נגיעה תרומה מחבא נפקא – חסר
 46 לרבי יוחנן. יתקח כיון דהומא נפקא, אף על גב דקשה לן
 47 דכתיב יתקח: "במים יובא וטמא עד הערב וטהר"
 48 למה לי יעד: דבפרק 'כל הפסולין' (בבבס נב) נתנא
 49 (י.ד.) משמע דרך ברייתא דמוקמת הבא לנגיעה
 50 תרומה בקדש מיידי, ומיתיה מניה סייטנא
 51 למה לי יעד: דבפרק 'כל הפסולין' (בבבס נב) נתנא
 52 (י.ד.) משמע דרך ברייתא דמוקמת הבא לנגיעה
 53 תרומה בקדש מיידי, ומיתיה מניה סייטנא
 54 למה לי יעד: דבפרק 'כל הפסולין' (בבבס נב) נתנא
 55 (י.ד.) משמע דרך ברייתא דמוקמת הבא לנגיעה
 56 תרומה בקדש מיידי, ומיתיה מניה סייטנא
 57 למה לי יעד: דבפרק 'כל הפסולין' (בבבס נב) נתנא
 58 (י.ד.) משמע דרך ברייתא דמוקמת הבא לנגיעה
 59 תרומה בקדש מיידי, ומיתיה מניה סייטנא
 60 למה לי יעד: דבפרק 'כל הפסולין' (בבבס נב) נתנא
 61 (י.ד.) משמע דרך ברייתא דמוקמת הבא לנגיעה
 62 תרומה בקדש מיידי, ומיתיה מניה סייטנא

62 שאלו לא ביהא אחת אפי' כסריס חסר ובשר – ויהא אומר
 63 דאם כן אפילו שיתן נמי, כדאמרינן בסמוך בג' פעות דכשר בידו שמיטה, הסומא הוא חרץ בתורה. ועד: דבדי
 64 אדם נמי, לא חזינן כמה בני אדם שבוחרין מתן כריעה אחת ומולידין, ולא מסתבר לומר: לא חזוי על בנידם מתן אפי'
 ואמר

1 ואמר רבנו עזר ודש חלקו בין גיטלה הוציאו לפעולה. דכשניטלה לגמרי – מוליד, מויד
 2 דהוה אינטול הטחול (חולין ג.ה.) דרשרה. תיבק בסומכא – טריפה. הוא דאמר
 3 ללקוח בין שבתו ביצים בין חושי ביצים – היינו רוקא שניקו, אבל גברת אתח מן הביצים
 4 – כשר, ואף אם תמימי לומר דרבי ישעיהאל לאומו קמא אתר – הלכתא כוותיה. כיון
 5 ששמעו פמי חבמינא בבתר ביבנה, דהוה כמאמ.

6 דיבואר בביתחילי (יבמות מ.ב.): ממתיקין
 7 דברטא דרבי ביה. ובידשולמי נמי משמע דהלכה
 8 דכשר. אבל משמע דאין מוליד, דאמר רבי זוריא:
 9 שמתעו שהלכה כרבי ישעיהאל, ואמר נמי שמואל
 10 התם אם יבא לפני בעל ביצתה אתח – אני
 11 מבישירה. אמר רבי יודן בר תינאי: ונבלד שלימין.
 12 אמר רבנו יעקב שניקו שפרש בתרי גוויי, כלומר:
 13 רוקא שנטלה האחת והאחת שלימה כשר, אבל
 14 נפצעה אפילו אתח – גיד טפי, כדכרשתה. אבל
 15 יותר נראה לדבתי יעקב לפרש שהם שתי תיבות,
 16 ונבלד בשל ימין, ויחמרא גדולה. ואם טעמו
 17 לרופאים לחתור על שנטאל אם טוב, ומסיים
 18 דעובדא דהוה קמיה דרבי אמי, אמר ליה: אף כרתי
 19 את שרתי ליה, אלא דחי ידעה דלא מוליד. משמע
 20 דלכלהו הלכה כרבי ישעיהאל דנכשר, ומשמע
 21 התם מתוך דמסקא ומוטקא דאיהוי בדי אדם.
 22 ניקב למטה מן העטרה שבגודו למעלה מן
 23 העטרה – ואומר רבנו יעקב: דעל גבי נוד העטרה
 24 מארכת, ובחתונה של גיד הלכתא מתקשרת
 25 לראש הנתיבה. וקאמר: ניקב למטה מן העטרה
 26 בעליות של גיד, והניקב מפולש – חושי בחתונה
 27 של גיד למעלה מן העטרה, לפי שמתקשרת שם.
 28 וקאמר: סבר רבי חיילא לאכשורי, כיון דמצד אתח,
 29 דהיינו בעליותו, חוי למטה מעטרה. ומסקי עתירה
 30 כל שזאת מעכבת, ופסול. כיון שמצד אתר הוא
 31 למעלה מן העטרה.
 32 דאין לומר אפילו לא ניקב אלא עד חלל הגיד,
 33 ואפילו למטה מעטרה. פסול, כיון שאה הוא גיד,
 34 מעבא אל עבר אתח כולו בעת למעלה מעטרה –
 35 דהא ממשתיין בסמוך בקילוטו ומבוטא, וכיון
 36 שדעו דהוה נותק לגמרי כשר – לא שכן ניקב.
 37 ממוליא

38 אמר ליה רבי אסי, חושי אמר רבי יהושע בן לוי: עטרה כל שהיא מעכבת. ואם נשתתיר
 39 מעטרה כו'. ר' יוחנן רבינא וקמיבעיא ליה: מלא החוט של אמרו – על פני רובה?
 40 אמר ליה רבא תוספאָה לרבינא: מלא החוט על פני רובה, וקלפי רישא. אמר רב הונא:
 41 בקולמוס קשרה, כמרוב – פסולה. האי – שליש בה אוריא, והאי – לא שליש בה אוריא. ורב
 42 תרדיא אמר: כמרוב – קשרה, בקולמוס – פסולה. האי – גריד, והאי – לא גריד. אמר רבא:
 43 כותיה דרב הונא כמתברא, האי – לא שליש בה אוריא, והאי – שליש בה אוריא. אי משום
 44 גירויחא – מידי דתיה אפרוא דרבייתא. אמר ליה רבינא למרימר, הכי אמר קר ויטרא משיטה
 45 דרב פפא: הלכתא, בין בקולמוס בין כמרוב – קשרה, מיהו, מיבעיא ליה: למטה מעטרה או
 46 למעלה? פשיטא למעלה מעטרה, דאי סלקא עתדה למטה מעטרה – אפילו גברת הגיד
 47 נמוי ורבינא: לשבשי למרימר הוא דבעי. והוא עובדא דתיה כפומבייתא אסיבתיהם גזבתא דשבת
 48 בר רב אשי קלומוס ואבילריה. והוא עובדא דתיה כפומבייתא אסיבתיהם גזבתא דשבת
 49 ורע ויקב למטה מעטרה, סבר רבי רבי בר אבין לאכשורי, אמר רב פפי: משום דתתו
 50 ממוליא

נקב שראוי להוציאו בין דוח נסמך. והיה מוציא קרי דרך מי גרלים. דהניא בכבורה (מ.ב.): שני נקבים יש בארם, אחד מוציא שוקן ואחד מוציא שבתא ורע, ובניקין קלפית השום.
 קנים – מי גרלים. לאכשורי – שדרא אין כאן אל פצעו ולא דך ולא כרת.

1 ויהיה סילוא בביצים – נפקו בריץ בליציו. לשון מוציא ליה גדים (בבא מציעא כ.א.)
 2 ונפק מינה – שכבת ורע. כחוש רטנאל – במין ליחה, ואפילו חבי אוליד בתר הכי.
 3 מאין הם – ונתת אשתו. כודי שמים – על ידי רעמים וברד, ואם פגע אמר. א' הוח כרית
 4 הפצוע – הדי משמע הפצוע מעיקרו, שבן מעטע אמר. כבולין – ביצים ונוד חושי ביצים.
 5 שנתביצים לחלון בחן בחרן הניסי. מוליא מנה כיה
 6 דרות שפע מינה – מרלא כתיבא ביה "עד דור"
 7 שליש' או "עשירי" כמו שאמר במדמו ועמנו
 8 ומואי ומצרי – שמע מעט משום ולא ר'
 9 אלוהי דהא איבא משפתיה – ששופכים רוק.
 10 כרות שפכה. ופוי אינו שופך, אלא זויק
 11 ממוקם – מי כתיב כרות בשפך – ממוקם
 12 הרגיל לשפוך קודם לכן. שופך – שותת. אידו
 13 אידו – קודם כתיבה ולאחר כתיבה. אפילו
 14 למטה מעטרה – כיון כתיב כרות בשפך, והניקב
 15 הנקב באלכסון, ויציא נגורו למעלה מן העטרה
 16 כלפי הנקב. לאכשורי – דהוא ואין שני ראשי
 17 הנקב למעלה מעטרה. וכל למטה מעטרה כשר
 18 מן העטרה מלמעלה החוט – כשר. טערה – שורה
 19 גברה המגפת סביבות הגיד. כל שזוא – כיון
 20 שהניקב עובר דרך על פני גיד העטרה, אפילו
 21 נקב כל שזוא מעכבת תולדה, ופסול. ואם
 22 נשתיי מעטרה כו' – מתתיקין הוא (יבמות
 23 ג.ה.) ואכרתה קאי. (פירש אכרתה שפכה ליה
 24 אפצעו דכא.) וכלפי ראשה – לצד גופו. נשתיי
 25 מלא השער על פני גיד העטרה. אבל אם נתחבה
 26 כלפי הנקב, ונשתיי מלא הגיד מן העטרה על
 27 פני הדיק כל הגיד בעדה כלפי קריקע – פסול.
 28 קלפוטם – כדחתוך קלפוטם, שמתחבין את
 29 חזרו לכסותו לכתוב בה. כמרוב – שנתקב
 30 כסילין, ושם לו דפנות משני צדדים והדיק
 31 באמצעו נקב צנור. כמרוב שליש ב' אוריא –
 32 הרוח ננסה לחוך דפנותו, ומתקרב הגיד לתוכו,
 33 ואין הנוטה מבטול. קלפוטם – לא שליש
 34 אוריא בתוך הגיד, ומתבטל הרוח בחימום
 35 החלכתה. האי גיד – כמרוב גיד שבתא ורע
 36 מן הנקב בשעת השמשו, ומורייע. שבתא לא נחש
 37 הגיד מעוביה, ונוגע כעידו הרום ומתחמם.
 38 ומוציא ורחה חזק. והאי לא גיד – כקלפוטם.
 39 על ידי שנתחם עכוין ואינו נוגע בביתו לא נחש
 40 אין מתחמם כל כך, ואין נמשך מתוך הנקב
 41 בקילוטו. אלא שותת. כודי הוח אבריא ארבייתא
 42 – שקר דקב מלפניו, ואינו נוגע בביתו נקב
 43 החיבת בפניו, וכשזוא תוחבו ובא עד עכוין –
 44 נוגע בקר, אף על גב שאין ראש הגיד נוגע מפניו
 45 מתחמם הוא מחמת נגיעת אחריו. אית
 46 דאמר: בקלפוטם גיד – שכבת ורע מנמי
 47 אשה ומוציא, ואין נקלת. ברזא דהיביתא –
 48 שאין שפתו ראשו נוגע דפנותיה החיבת שבפניה.
 49 ואפילו גברת נמי – כל בני דהא נתק. אם
 50 נשתיי מעטרה מלא החוט – כשר, אף על פי
 51 שנתחבן כל מעטרה ולמטה. שכבת למרישי
 52 חלודים – לידע אם מחדוד הוא להשיב על שאלתה.
 53 החוה עובדא – דהוה כמרוב. שפיה – חתך
 54 הכשר מכל צד, ונטל דופני מרוב ועשאו
 55 בקלפוטם ואבשייה כרב חווא. ונתתא – קנה
 56

תני רבי חייה: אין צריד לתזכיר זמן ראשון בשני.

[דף ל"ג ע"א]

רבי יוחנן בעי: אם צריד לתזכיר זמן ראשון בשני, על תדא אמר רבי יוסי: "וכן ופה לו, ואל ירע פח זה!"

הלכה ז' מתני' שני אחיו, אחד עני ואחד עשיר, הניח להן אביהן מרחץ ובית חבד, עשאון לשכר – השכר לאמצע. עשאון לעצמו – הרי העשיר אומר לעני: "קח לה עבדים וירחצו בפרחין", "קח לה זיתים ובוא ועשה בבית תבד".

שנים שהיו בעיר אחת, שם אחד: יוסה בן שמעון, ושם אחד: יוסה בן שמעון – אינן יכולין להוציא שטר חוב זה על זה, ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב.

נמצא לאחד בין שטרותיו: "שטרן של יוסה בן שמעון פרוע" – שטרות שניהן פרועין. כיצד יעשו? ישלשו. אם היו משולשין – יכתבו סימן. אם היו בסימנין – יכתבו: "כהן".

האומר לבנו: "שטר בין שטרתי פרוע", ואין ידוע אי זהו – שטרות בוקלם פרועין.

נמצא לאחד שם שנים, הגדול – פרוע, והקטן – אינו פרוע.

גמרא תני: לא דומה אימת שטר גדול, לאימת שטר קטן.

הלכה ח' מתני' חמלוה את חבירו על ידי ערב – לא יפרע מן הערב. אם אמר: "על מנת שאפרע ממי שארצה" – יפרע מן הערב.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם יש נכסים לזונה, בין כך ובין כך – לא יפרע מן הערב.

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוחנן: בשיש נכסים לזונה, אבל אין נכסים לזונה – יפרע מן הערב.

ואם אמר: "על מנת שאפרע ממי שארצה" – יפרע מן הערב, ואפילו יש נכסים לזונה.

תמן מרין: בכל מקום – הלכה ברבן שמעון בן גמליאל, חוץ מערב וצידון וראיה אחרונה.

אמרין: ובלבד במשנתינו.

רבי אמי בר קרחה בשם רב: ולמה אמרו בכל מקום: "הלכה פרבן שמעון בן גמליאל"? שהלכות קצובות הנה אומר מפי בית דינו!

הלכה ט' מתני' פייצא בו אמר רבן שמעון בן גמליאל: אף הערב לאשה בכתובתה, והיה בעלה מנרשה – ידיר הננייה, שפא יעשו קינניא על נכסיו של זה, ויחזיר את אשתו.

גמרא חמוי דברתיה דרבי חגי, הנה ערבא בפורנה דברתיה דרבי חגי, ותנה מבזבזה בנכסיא. אתא עובדא קומי רבי אחא, אמר: צריף לתדיר הננייה. אמר רבי יוסי: אין צריף לתדיר הננייה.

[דף ל"ג ע"ב]

אמרינן חברייה קומי רבי יוסי: ומה אילו דיקחור ויסקינה, לית מרי חובה אתי וטרף! אמר: דלא יחזיר ויעבדינון מטלמלין. או פרא פרנון, ולא משפח מרי חובה מה מתפס.

ונפק עובדא פרבי אחא.

הלכה י' מתני' הפלוה את חברו בשטר – גובה מנכסין משועבדין. על ידי עדים – גובה מנכסים בני חורין.

הוציא עליו כתב ידו שהוא חייב לו – גובה מנכסים בני חורין.

והערב שהוא יוצא אחר היתום שטרות – גובה מנכסים בני חורין.

מעשה בא לפני רבי ישמעאל, ואמר: גובה מנכסים בני חורין.

אמר לו בן ננס: אינו גובה לא מנכסים משועבדין ולא מנכסים בני חורין. אמר לו: למה? אמר לו: החונק את אחד בשוק, אמר לו: "הנה, ואני נותן לך" – פטור, שלא על אמונתו הקלוהו!

ואי זהו ערב שהוא חייב לו? אמר לו: "הקלוהו ואני נותן לך" – חייב, שכן על אמונתו הקלוהו.

אמר רבי ישמעאל: הרוצה שיתחבם – יעסוק בדיני ממונות, שאין מקצוע בתורה גדול מהן, שהן במעיון הנובע.

וכל הרוצה לעסוק בדיני ממונות – ישמש את שמעון בן ננס.

גמרא רב הונא אמר: הקדמה – פסולה, והשטר – פשר. והתנינן: פרוזבול המוקדם – פשר. מאחר פסול!

הדא דתימור: דרב הונא – רבי לעזר. ורבי שמעון בן יקים: הדא דרב הונא – רבי לעזר, אמר: אף על פי שאין עליו עדים, אלא שנתנו לו בפני עדים – פשר וגובה מנכסים משועבדין, שאין העדים הותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם.

והיכי? אם באותן שהפחישו עדותן, הפחיש עדותן – כמי שאינה, והשטר פשר? אם באותו שלא הפחישו עדותן אמר, הא אמר ריש לקיש: עשו העדים ההתומין בשטר – כמי שנתקרה עדותן בבית דין!

[דף ל"ד ע"א]

מאי בדון? באינן דמרון בן: "אני פלוני בן פלוני לויתי מפלוני, ופלוני ערב". רב אמר: צריך להזכיר זמנו של ראשון בשני. ושמואל אמר: אין צריך להזכיר זמנו של ראשון בשני. רב ושמואל, רב – פרבי יוחנן. ושמואל – פרבי שמעון בן לקיש.

רבי יסא בשם רבי יוחנן אמר: אף על פי שקילסו רבי ישמעאל את בן ננס, על מדרשו – קילסו, אבל אינה בכך ננס.

שמעון בר וזה בשם רבי יוחנן: אף בחנוק – הלכה פרבי (ישמעאל).

אמר רבי יוסי: ואת שמע מינה, בר נש דתוה צייד לחבריה בשוקא, אתא חד ומר: "שבקיה, ונא יחב" – מן אהן גביי, ומן אהן לא גביי?!

הדרן עלה גט פשוט וסליקא לה מסכת בבא בתרא ברחמי שמיא

הדרן עלה מסכת בבא בתרא והדרה עלו, דעתו עלה מסכת בבא בתרא ודעתה עלו, לא נתנשי מנה מסכת בבא בתרא ולא נתנשי מנה, לא בעלמא הדיו ולא בעלמא דאתי: (ג' פעמים)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה, ותהא עמנו לעולם הבא:

הינא בר פפא. רמי בר פפא. נחמן בר פפא. אחאי בר פפא. אבא מרי בר פפא. רפרם בר פפא. רביש בר פפא. סורחב בר פפא. אדא בר פפא. דרו בר פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפיפיות עמך בית ישראל, ונהיה בלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאיבי תחפמני מצותך, מי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בקיף, למען לא אבוש: לעולם לא אשפח פקודיך, מי בם הייתיני: ברוך אתה יי, למדני קיף: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקנו מיושביו בית המדרש, ולא שמת חלקנו מיושביו קרנות. שאנו משפמים והם משפמים. אנו משפמים לדברי תורה, והם משפמים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שכר, והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת, שנאמר ואתה אלהים תודידם לבאר שחת, אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי, בשם שעזרתני לסיים מסכת בבא בתרא, כן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקום את כל דברי תלמוד תורתך באהבה:

וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים, ועמוד לי ולזרעי, שלא תמוש התורה מפני ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם.

ותתקום בי, בהתהלךך תנחה אתך, בשמךך תשמר עליך, והקיצות היא תשיחה:

מי בי ירבו ימיה, ויוסיפו לך שינות חיים: אורך ימים בימינה, בשמאלה עשר וכבוד: יי עז לעמו יתן, יי יברך את עמו בשלום:

[דף א' ע"א]

פרק ראשון

הלכה א' מתני' שביעות - שמים שהן ארבע. ידיעות הטומאה - שמים שהן ארבע. יציאות השבת - שמים שהן ארבע. מראות נגעים - שנים שהן ארבעה.

גמרא שמים שהן ארבע לחיוב, ושמים שהן ארבע לפטור? או ארבע לחיוב, וארבע לפטור?

נישמענה מן הדא: שביעות שמים שהן ארבע.

אמר רבי יוסי: מתניתא אמרה כן, שביעות שמים שהן ארבע. לא לחיוב? ודכוותה, יציאות שבת - שמים שהן ארבע לחיוב.

אמר רבי בא: תפון - בולחון לחיוב. הכא - חיוב ופטור. אתינן מיתניי הדא אמרה, ארבע לחיוב, וארבע לפטור.

והתני: דלתות היכל - שמים שהן ארבע. אית מימר לחיוב ולא לפטור?

[דף א' ע"ב]

ניתני שנים עשר פטור! לא אתינן מיתניי אלא פטור שהוא פנגד חיוב.

אמר רבי הויה בר אדא: מהו אהן 'פטור' דתנינן הכא? מותר.

אמר רבי יוסי: עני ועשיר - אחד הן, ומנזם חכמים שנים.

הכנסה והוצאה - שנים הן, ומנזם חכמים אחד. יציאות השבת אין הכנסה בכלל? המוציא מרשות לרשות אין הפכנים בכלל?

ועוד מהדא, דמר רבי יסא בשם רבי יוחנן: הכנים חצי גרונרת וחוציא חצי גרונרת - חיוב.

ומניין שהוצאה קרויה מלאכה? רבי שמואל בשם רבי יוחנן: ויצו משה ויעבירו קול בפוקנה וגו' (שמות לו), נמנעו העם מלהוציא מבתיהן לתת לגיזבריו, ומלהוציא מידן להכנים ללישבה.

רבי הוסיא בר אבהו בשם רבי אבהו שמע לה מן הדא: ולא תוציאוי משיא מבתיכם ביום השבת וכל מלאכה לא תעשו (ירמיה יז).

רבי מנא, אמר לה קתם.

רבי אבין בשם רבי יוחנן: תנינן תרתי בללין, ולא דמיין דין לדין.

שבועות שתיים שהן ארבע – מכיא ארבע קרבנות. מראות נגעים שנים שהן ארבע, מכיא שני קרבנות.

רבי לעזר בשם רבי אבין פתר לה פתר חורן, שבועות שתיים שהן ארבע, רבי עקיבה אומר: מראות נגעים שנים שהן ארבע. רבי ישמעאל.

רבי חניי בעא קומי רבי יוסי:

[דף ב' ע"א]

ולמה לי ברבי ישמעאל, ואפילו ברבי עקיבה אתיא, היא ידיעה והעלם על טומאת מקדש, ידיעה והעלם על טומאת הקדש! אומר ליה: מאן אית ליה העלם טומאה והעלם מקדש, לאו רבי ישמעאל! ונן בעיי ברבי עקיבה.

פעמים שיש פאן העלם טומאה והעלם מקדש, ואינו חייב אלא אחת. היד עבידא? ניטמא וידע, נעלמה ממנו טומאה ונכנס למקדש ויצא, וידע. נעלם הימינו מקדש ונכנס למקדש ויצא, וידע – הרי פאן העלם טומאה והעלם מקדש, ואינו חייב אלא אחת.

ופעמים שיש פאן פמה ידיעות וכמה העלימות, ואינו חייב אלא אחת. היד? ניטמא וידע, נעלמה הימינו טומאה. עד שהוא בהעלם טומאה, נעלמה הימינו מקדש, ונכנס למקדש ויצא, וידע, ואמר: טומאה זו – אין חייבין עליה קרבן.

ניטמא וידע, נעלמה הימינו טומאה, עד שהוא בהעלם טומאה נעלם הימינו מקדש, ונכנס למקדש ויצא, אפילו פמה פעמים, ובסוף ידע – הרי פאן פמה ידיעות והעלימות, ואינו חייב אלא אחת.

פיסקא. מראות נגעים – שנים שהן ארבעה. אמר רבי יוסי: שאל יהושע בן רבי עקיבה את רבי עקיבה, אמר לו: מפני מה אָמרו: "מראות נגעים – שתיים שהן ארבעה"? אמר לו: ואם לאו מה

יאמרו? אמר לו, יאמרו: "מקרום ביצה ולמעלה – טמא". אמר לו: לומר, שאם אין בקי בהן ובשמותן – אין רוצה הנגעים.

ומניין שמצטרפין זה עם זה? אמר רבי מנא: מנו אותן חכמים שנים, ומנו אותן ארבעה, מה שנים מצטרפין זה עם זה – אף ארבעה מצטרפין זה עם זה.

רבי לעזר בשם רבי אבין:

[דף ב' ע"ב]

אם בשאינו מינו מצטרף, לא כל שכן מין במינו? אמר רבי יוסי בי רבי בון: והיו אין פתיב כאן, אלא (ויקרא יג) והיה. מלמד: שאינן [ושהן] מצטרפין זה עם זה.

תני חזקיה: לנגעי צרעת אין פתיב, אלא לנגע צרעת. מלמד שאין מצטרפין זה עם זה.

אמר לו: ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה – טמא, ומצטרפין, ואל יאמרו: מראות נגעים שנים שהן ארבעה! אמר לו: מלמד שאינן זה למעלה מזה.

ויהא זה למעלה מזה! אם אומר את בן, נמצאת אומר, הפכה טמא. והפכה מן הפכה טמא, והתורה אמרה (ויקרא יג, ו): והנה פכה הנגע – הפכה טמא, אבל הפכה מן הפכה – טהור.

[דף ג' ע"א]

ותניא בני דמר רבי חנינה: לשני מלכים, ושני איפרכין. מלכו של זה גדול ממלכו של זה, ואיפרכו של זה מאיפרכו של זה. ואין איפרכו של זה גדול ממלכו של זה.

שמואל אמר: לשני מלכים, ושני שגריהון. מלכו של זה גדול ממלכו של זה, ושגריהו של זה משל זה. ואין שגריהו של זה גדול ממלכו של זה.

רבי חנינא בשם רב אחא בר אהווא: מלך ורב חיליה, וארקבטא וריש גלותא.

אמר רבי לעזר בי רבי יוסי קומי רבי יוסי: מתניתא אמרה, שאינן זה למעלה מזה. אם השאת, שפכה מן הפכה שלה טהור – יש לה מראה שני. בהרת שפכה מן הפכה שלה טמא – לא כל שכן שיהא לה מראה שני!

אמר ליה: חמי מה מר, שני יש לה, שליש לא כל שכן?

ומה חמית מימר: בהרת שבהה מן הבהה שלה טמא? זו שאת, מינה של שאת, בקרום ביצה.

שאת - זו שאת. בהרת - זו בהרת. ספחת - שני לבהרת, ומראה עמוק שני לשאת.

מה לשון שאת? מוגבהת, כמראה הצל גבוה ממראה חמה.

מה לשון עמוק? עמוקה ממראה חמה, שהיא עמוקה ממראה הצל.

מה לשון ספחת? טפילה, שנאמר (שמואל א, ב) ספחני נא אל אחת הבהנות וגו'.

אמר רבי לעזר: זו דברי רבי ישמעאל ורבי עקיבה. אבל דברי חכמים, שאת ובהרת - אחת. ספחת

- שנייה לזה ולזה. מתניתא אמרה כן, נעשית מספחת שאת, אין מספחת עזה.

הלכה ב' מתני' כל שיש בה ידיעה בתחילה, וידיעה בסוף, והעלם בנתיים -

[דף ג' ע"ב]

הרי זה בעולה ויורד.

יש בה ידיעה בתחילה, ואין בה ידיעה בסוף - שעייר הנעשה בפנים ויום הכיפורים תולה, עד

שיתודע לו, ויביא בעולה ויורד.

גמרא ומניין לידיעה בתחילה ובסוף והעלם בנתיים? תלמוד לומר (ויקרא ה): ונעלם ונעלם שני

פעמים, מכלל שבאת לו ידיעה בתחילה ובסוף, והעלם בנתיים.

עד כדון רבי עקיבה, רבי ישמעאל?

רבי ישמעאל - רבי. רבי. דרבי אמר: ונעלם מפניו, מכלל שיודע. והוא ידע - הרי שתי ידיעות.

הא רבי ישמעאל - רבי. ורבי - רבי ישמעאל, ואפילו רבי עקיבה אתי? היא ידיעה והעלם

בטומאת מקדש, ידיעה והעלם בטומאת הקודש.

ואית דבעי נישמעניה מן הכא: והוא ידע ואשם (ויקרא ה), והלא כבר נאמר והוא טמא ואשם! אלא,

אם אינו עניין לידיעה בתחילה, תניהו עניין לידיעה בסוף.

רבי בון בעי: אם לא נודע לו בסוף, הוה מביא קרבן? אלא, אם אינו עניין לידיעה בסוף, תניהו לידיעה

בתחילה.

התיבון: הרי פתיב: או הודע אליו הפאתו והביא. מעתה אם אינו עניין לידיעת תהילה, תניהו עניין לידיעת סוף:

פטר לה: במהויבי הפאות ואשמות וודאין שעבר עליהן יום הכפורים – שמביאין אחר יום הכפורים. ותיבי אשמות תלוין – פטורין.

[דף ד' ע"א]

תלמוד לומר: או הודע אליו הפאתו והביא – אף לאחר יום הכפורים.

ומניין שאין מדבר אלא על מומאת מקדש וקדשיו? הזהיר וענש על ידי מומאה. ותיב קרבן על ידי מומאה. מה עונש ואזהרה האמור להלן – במומאת מקדש וקדשיו. אף בשתיב קרבן – על מומאת מקדש וקדשיו.

רבי אליעזר בן יעקב אומר: מותוך שאמר (דברים כו, יד): לא אכלתי באוני ממוג, יכול ישראל שאכל מעשר אוגן או טמא – ביא קרבן? תלמוד לומר: מאלה, יש מאלה – תיב, ויש מאלה – פטור.

אוציא את המעשר שאינו בעון מיתה, ולא אוציא את התרומה שהיא עון מיתה, שנאמר (ויקרא כב) ומתו בו כי יחללה? תלמוד לומר: מאלה, יש מאלה – תיב, ויש מאלה – פטור.

אז, מה להלן בתרומה, אף כאן בתרומה! ולא מעבודה זרה למדתה? ועבודה זרה למדה על כל עבירות שבתורה לומר, מה עבודה זרה מייחדת – שתיבין על ודונו ברת ועל שנגתה הפאת, יצאת תרומה – שאינה אלא עון מיתה.

אמר רבי חנינה קומי רבי מנא: ומעבודה זרה למדתה, וילמד מעבודה זרה ולכל דבר מידיעה אחת! אמר לו: עבודה זרה – בקבוע, ומומאת מקדש וקדשיו – בעולה ויורד, ואין למידין קבוע מעולה ויורד, ולא עולה ויורד מקבוע.

ומה חמית מימר במומאת הקודש הכתוב מדבר? נאמר כאן: בהמה טמאה, ונאמר להלן: בהמה טמאה. מה בהמה טמאה האמורה להלן – במומאת הקודש, אף בהמה טמאה האמורה כאן – במומאת הקודש.

אין לי אלא מומאת הקודש, מומאת מקדש מניין? תלמוד לומר: ומומאתו עליו. מה חמית מימר בטמא שאכל טהור, או בטהור שאכל טמא! תלמוד לומר: ומומאתו עליו, במומאת הגוף ולא במומאת בשר.

רבי אומר: ואכל, וטומאתו עליו – בטומאת הגוף ולא בטומאת בשר.

רבי חייה אומר: נאמרו קדשים לשם רבים, ונאמר טומאה לשם יחיד, הא מה אני מקיים וטומאתו עליו? בטומאת הגוף, לא בטומאת בשר.

רבי מאיר אומר: לא דיבר אלא במי שטומאה פורשת מפניו, וצא בשר שאין טומאה פורשת מפניו. אם כן, מה הועיל לו יום הכיפורים? אמר רבי יוסי בי רבי בון: נעשית לו יום הכיפורים כאשם תלוי. מות לפני יום הכיפורים – עונה בה. אחר יום הכיפורים – כָּכָר כיפר.

וכפר על הקדש מטומאת בני ישראל וגו' (ויקרא טז), יש לי בענין זה שלש טומאות: טומאת עבודה זרה, שנאמר (ויקרא כ): למען טמא את מקדשי. גילוי ערויות, שנאמר (שם יח): לבלתי עשות מחקות התועבות. שפיכות דמים, שנאמר (במדבר לה): ולא תטמא את הארץ. יכול על כל הטומאות הללו שיעיר זה מכפר? תלמוד לומר: מטומאות – ולא כל טומאות.

מה מצינו שחלק הכתוב בטומאת מקדש וקדשיו, אף כאן לא נחלוק אלא בטומאת מקדש וקדשיו; דברי רבי יהודה.

רבי שמעון אומר:

[דף ד' ע"ב]

מקומו הוא מוכרע, שנאמר: וכפר על הקדש מטומאת בני ישראל – כל טומאה שפקדש. יכול על טומאת מקדש וקדשיו שיעיר זה וכפר? תלמוד לומר ומפשעיהם – אילו המורדין, וכן הוא אומר (מלכים ב ג) מלך מואב פשע בי.

הלכה ג' מתני' אין בה ידיעה בתהילה אבל יש בה ידיעה בסוף – שיעיר הנעשה בחוץ ויום הכיפורים מכפר, שנאמר (במדבר טז): מלבד הטאת הכיפורים – על מה שזוה מכפר, זה מכפר. מה הפנימי אין מכפר אלא על דבר שיש בו ידיעה, אף החיצון לא וכפר אלא על דבר שיש בו ידיעה.

גמרא מה חמית מימר, הפנימי תולה והחיצון מכפר? או החיצון תולה והפנימי מכפר? או זה וזה יתלא, או זה וזה וכפרו!

מאי פדון? אמר רבי יעקב בר אחא: מילה חמית, ריש לקיש איתיב קומי רבי יוחנן, ואתיב ליה מהלוקי כפרות היא מילתא, ולינה ידע מה מר ליה.

אמר ליה רבי זירא: דילמא דא היא, מה חמית מימר בטמא שאכל טהור, או נימא בטהור שאכל
טמא! תלמוד לומר: וממאתו עליו – בטומאת הגוף, לא בטומאת בשר.

או זה וזה יכפרו. מאי בדון? (ויקרא טו) והתודה עליו עונת – אילו הודונות. פשעיהם – אילו המרדים.
הטאתם, אילו השנגות. נשא, יכפר.

אמר רבי אמי בשם ריש לקיש: ונשא השעיר עליו את כל עונתם, תפש הודונות והניח השנגות,
לומר, מה ודונות – שאין בהן חיוב קרבן, אף השנגות – שאין בהן חיוב קרבן.

ולמה באו לכאן? רבי אילא בשם רבי יסא: לתלייה.

[דף ה' ע"א]

ויתלה על אזכלי שקצים ורמשים, במשמע! רבי שמואל בשם רבי זירא: הטאתם הטאתם, מה
הטאתם שנאמר לחץ – שיש בהן חיוב קרבן, אף הטאתם שנאמר כאן – שיש בהן חיוב הטאת, וצאו
שנגות שאין בהן חיוב קרבן.

שיר שעיר הנעשה בפנים, יום הכיפורים תולה. מה שזירתה? אין בה ידיעה בתחילה אכל יש בה
ידיעה בפוף.

הלכה ד' מתני' ועל שאין בה ידיעה בתחילה ולא בפוף – שעירי רגלים ושעירי ראשי חדשים
מכפרין; דברי רבי יהודה.

רבי שמעון אומר: שעירי רגלים מכפרין, אבל לא שעירי ראשי חדשים. ועל מה שעירי ראשי חדשים
מכפרין? על טהור שאכל טמא.

רבי מאיר אומר: כל השעירים – בפרתן שוה, על טומאת מקדש וקדשיו.

היה רבי שמעון אומר: שעירי ראשי חדשים – מכפרין על טהור שאכל טמא. ושל רגלים – מכפרין
על שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בפוף. ושל יום הכיפורים – מכפרין על שאין בה ידיעה בתחילה
אכל יש בה ידיעה בפוף. אמרו לו: מה הן שיקרבו זה בזה? אמר להן: יקרבו. אמרו לו: הואיל ואין
בפרתן שוה, היאף הם קריבים? אמר להן: בולן באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו.

[דף ה' ע"ב]

גמרא רבי לעזר בשם רבי הושעיה: טעמא דרבי יהודה, ושעיר עזים הטאת לה' (במדבר כח) – הטא שאין יודע בו אלא ה' – שעיר זה מכפר. אין לי אלא שעיר של ראש חדש, שעירי רגלים מניין? אמר רבי זירא: ושעיר, ויז' מוסיף על עגין ראשון.

רבי זעירא ורבי לעזר בשם רבי הושעיה, רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן: ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה (ויקרא י). מה נן קיימין? אם בשעיר נחשון, על שבטו מכפר! אם בשעיר של יום הכפורים, אין פויצא בו לדורות! אלא בן אגן קיימין: בשעיר של ראש חדש.

מאי פדון? נאמר פאן נשיאות עון, ונאמר להלן נשיאות עון, ונשא אהרן את עון הקדשים. מה להלן – עון הקריבין ולא עון הפקריבין, אף פאן – עון הקריבין ולא עון הפקריבין.

מה חמית מימר בטהור שאכל טמא, או נימר בטמא שאכל טהור! אמר רבי יוסי בי רבי בון: רבי יודה חלק שיטת רבי מאיר. רבי שמעון חלק שיטת רבי יודן.

מודה רב יוחנן, בשעיר הנעשה בפנים – שאין מכפר, אלא תולה.

ותייא פריי יונה בשם רבי זעירא: ונעשהו הטאת (ויקרא טז) – קבעו לתליה שלא ישתנה.

שעיר שלא קרב ברנל – ויקרב בראש חדש. לא קרב בראש

[דף ו' ע"א]

חדש, וקרב להבא? שמתחילה לא הוקדשו קרבנות ציבור אלא ליקרב על מזבח החיצון. ולא כפר פיפר יום הכיפורים?

אמר רבי מנא: מניין דכתיב (דברים טז): הוה המצות וחוה השבעות וחוה הפסות, כמי שכולן מכפרין בפרה אחת.

אמר רבי בון: מניין שכולן מכפרין על טומאת מקדש וקדשיו, כמי שכולן מכפרין בפרה אחת.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא: העובר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה – אין צריק להזכיר של ראש חדש.

מסכת פלים בתרא פרק שישי

א. המִשְׁנָה בְּכָלִי עוֹר, מִן הַפְּשׁוּט לְפְשׁוּט – טְמֵא. מִן הַפְּשׁוּט לְקַבּוּל, מִן הַקַּבּוּל לְפְשׁוּט, מִן הַקַּבּוּל לְקַבּוּל – טְהוֹר. וּבִבְגָד – הַכֹּל טְמֵא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חֻבְרֵי הִיוּ אוֹמְרִים: הַשֶּׁק, וְהָעוֹר, וְהַמֶּפֶץ, שֶׁטִּלְאָן זֶה עַל זֶה – לֹא בְטָלוּ זֶה אֶת זֶה. הַשֶּׁק, וְהָעוֹר, וְהַמֶּפֶץ שֶׁנִּקְרָעוּ, אִם נוֹתְנִן עַל הַכֶּסֶא, וּבָשָׂרוּ נוֹגֵעַ בְּכֶסֶא – טְהוֹר, וְאִם לֹא – טְמֵא. הַשֶּׁק, וְהָעוֹר, וְהַמֶּפֶץ, שֶׁנִּקְרָן לְאִשָּׁה – טְמֵאִין. מְטִילִת שֶׁטִּלְאָה עַל הַקֶּפֶה – צְרִיכָה מַחְשָׁבָה אַחַר פְּרִישָׁתָהּ. טִלִּית שֶׁל עֵנִי שֶׁבִלְתָּהּ, אִם הִיוּ רַב שִׁפְתוֹתֶיהָ קִימּוֹת, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין בָּהּ שֶׁלֶשׁ עַל שֶׁלֶשׁ – טְמֵאָה. אִין רַב שִׁפְתוֹתֶיהָ קִימּוֹת, אִם יֵשׁ בָּהּ שֶׁלֶשׁ עַל שֶׁלֶשׁ – טְמֵאָה, וְאִם לֹא – טְהוֹרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, אִם יֵשׁ בָּהּ שֶׁלֶשׁ עַל שֶׁלֶשׁ – טְמֵאָה. וְאִם לֹא – טְהוֹרָה. הִיוּ דְבֻדְלוּיִן¹ יוֹצְאִין הִימְנָה, כֹּל שֶׁכָּנְגַד הַשֶּׁפָּה – הַשֶּׁפָּה – חִבּוּר. וְכֹל שְׂאִינוּ כָּנְגַד הַשֶּׁפָּה – אִינוּ חִבּוּר.

ב. הַחֲמַת שֶׁפָּחְתָּהּ הִכְהֵן לְהִיּוֹת רוּדָה בָּהּ כֶּפֶר תְּרוּמָה – טְהוֹרָה. עוֹר שֶׁעֲשָׂאוּ לְשִׁלְחֵן, לְהִיּוֹת אוֹכֵל עֲלָיו – טְמֵא, וְשַׁעֲוֹר בְּטַפַּח. בֵּית יָד וְחִפְתָּ שֶׁל חִלּוּק – הָרִי אֵלּוּ נִמְדָּדִין כְּפוּלִין. זֶה הַכֹּלֵל, הַבָּא כְּפוּל – נִמְדָּד כְּפוּל. הַבָּא פְּשׁוּט – נִמְדָּד פְּשׁוּט. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: [וְכִי בְּאִיזָה מִדְרָס נִגַּע זֶה? מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי²], שְׂאִם הִיוּ שְׁנַיִם זֶה עַל גִּבֵּי זֶה – לֹא בְטָלוּ זֶה אֶת זֶה. שֶׁלֶשׁ עַל שֶׁלֶשׁ שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹךְ הַבַּיִת – הָרִי זֶה טְמֵאָה, שֶׁכֹּל הַבַּיִת מִן הַמִּצְנֵעַ. מִצְּאָה אַחַר הַדְּלָת, אוֹ כְּסוּתָהּ, אוֹ פּוֹנְדִין צְרוּר בָּהּ, אוֹ מַחַט תְּחֻבָּה בָּהּ, אוֹ שֶׁהִתָּה פְּקוּקָה בְּסֵל וּבִקְפָּה – טְהוֹרָה. וְלַעֲלוֹם אֵינָה טְמֵאָה, עַד שִׁצְנִיעָנָה לְבָגְד. רַבִּי שְׁמַעוֹן

אוֹמַר: לְדַבֵּר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טְמֵאָה – טְמֵאָה. וְלְדַבֵּר שְׂאִין מְקַבֵּל טְמֵאָה – טְהוֹרָה.

ג. שֶׁלֶשׁ עַל שֶׁלֶשׁ שֶׁהִיָּה בָּהּ חוּט שֶׁל תְּאוּמוֹת – טְמֵאָה. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: אִם הִיתָה כְּלָה שֶׁל תְּאוּמוֹת – טְמֵאָה. אִם יֵשׁ בָּהּ אִימְרָא – טְהוֹרָה. פְּחוּת מִשְׁלֶשֶׁה עַל שֶׁלֶשֶׁה שֶׁהִתְקִינוּ לְפוּק בּוֹ אֶת הַמְרוֹחֵץ, וְלִנְעַר בּוֹ אֶת הַקְּדָרָה, וְלִקְנַח בּוֹ אֶת הַרְחִים, מִן הַמוֹכֵן – טְמֵא, וְשְׂאִינוּ מוֹכֵן – טְהוֹר; דְּבָרֵי רַבִּי אֲלִיעֶזֶר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמַר: בֵּין שֶׁהוּא מִן הַמוֹכֵן וּבֵין שְׂאִינוּ מִן הַמוֹכֵן – טְהוֹר; דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמַר: בֵּין שֶׁהוּא מִן הַמוֹכֵן וּבֵין שְׂאִינוּ מִן הַמוֹכֵן – טְמֵא. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמַר: בֵּין מִן הַמוֹכֵן וּבֵין שְׂאִינוּ מִן הַמוֹכֵן – טְהוֹר. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמַר: מִן הַמוֹכֵן – טְמֵא. שֶׁלֹּא מִן הַמוֹכֵן – טְהוֹר.

ד. שֶׁלֶשׁ עַל שֶׁלֶשׁ שֶׁעֲשָׂאָה לְאִסְפְּלָנִית, מְלוּגְמָא וּרְטִיָּה – טְהוֹרָה. שֶׁלֶשֶׁה עַל שֶׁלֶשֶׁה שֶׁעֲשָׂאוּ לְאִסְפְּלָנִית, מְלוּגְמָא וּרְטִיָּה – טְמֵאָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף – טְהוֹרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: אִסְפְּלָנִית – טְהוֹרָה, מְלוּגְמָא וּרְטִיָּה – טְמֵאָה. וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: הַעוֹשֶׂה אִסְפְּלָנִית מִן הַסַּמְמָנִין – טְהוֹרָה, וּמִן הָעֵשָׂבִים – טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִנְעָרַת. וּבַעֲוֹר, אִסְפְּלָנִית – טְהוֹרָה. מְלוּגְמָא וּרְטִיָּה – טְמֵאָה. רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: נִרְאִין דְּבָרֵי רַבֵּן גַּמְלִיאֵל בְּמִטְפָּחוֹת סְפָרִים, וְכַדְבָּרֵיו אֲנוּ מוֹרִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: אֶף שֶׁל קְלִיתִית³ כִּיּוֹצֵא בְּהֵן. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמַר: אֲנִיגִילִין⁴ שֶׁל סֶפֶר – טְהוֹר. וְהִתִּיק שְׁלוֹ – טְמֵא. וְהַעֲמוּד שָׁבוּ – חִבּוּר לְטְמֵאָה וְלִהְיָאָה.

¹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָע – יוֹצְאִים שֵׁם הוֹמִים.

² הוֹסֵפָה זֶה עַל פִּי הַהֶקְהָה שֶׁל גִּירְסַת 'אוֹר הַגְּנוּז'

עַל הַתּוֹסֵפְתָא.

³ סְלִים.

⁴ סֶפֶסֶל שֶׁשְׂמִים עָלָיו אֶת הַסֶּפֶר.

ה. כפה של זקנה שהוא טמא מדרס, ונתנו לספר; רבי מאיר מטהר ורבי יוסי מטמא. כל הכלים יורדין לידי טמאתן במחשבה, ואין עולין מידי טמאתן אלא בשנוי מעשה. רבי יהודה אומר: שנוי מעשה, אינו אלא לקלקול.

מסכת פלים בתרא פרק שביעי

א. נימי פסיקיא ומקטורן - כל שהן. נימי של אפוקרסין - עשר. ואם יש בהן סכך - כל שהן. רבי שמעון בן גמליאל אומר: סכך עולה למדת שלשה על שלשה, ואינו עולה למדת שלש על שלש. היה רחב ונתנו על הפסא, אם נתנו על הפסא ובשרו נוגע בפסא - טהור. ואם לאו - טמא. נימי הברסין, והפמליאות, והחמילות, והלבדין, והסגוסין, והקרים, והקסות - שלש אצבעות. חוט המשקלת - שנים עשר. ושל חרשים - שמונה עשר. ועביו כעבי כליו. חוט של בנאין ושל סידין - חמשים אמה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אף של משוחות - חמשים אמה. חוט המאזנים של שוקלי מתכות - טפחים, מפני שהוא תופס בשתי ידיו ומגביה.

ב. יד הסכין - טפח, ושירי הסכין - טפח, ושירי הכוש - טפח, ושירי השפוד - טפח, ושירי המזרה - טפח, ויד הקרדס מאחוריו - שלש אצבעות. ורבי יוסי אומר: טפח מאחוריו - טהור כלו. יד הכילוף וכן הכילוף - חמשה. יד הפוחת וכן הפוחת - חמשה. יד בן חולף - חמשה, ושל חולף - ששה. יד מגרפה של בעלי בתים, בית שמאי אומרים: שבעה. ובית הלל אומרים: שמונה. של סידין, בית שמאי אומרים: תשעה. ובית הלל אומרים: עשרה. יותר מקאן, אינו חבור, לא לטמאה ולא להזאה. במה דברים אמורים? בזמן שעתיד לגוד, אבל בזמן שאינו עתיד לגוד - חבור לטמאה ואין חבור להזאה; דברי רבי מאיר. ורבי יוסי אומר: אף לא לטמאה. אמר רבי יוסי: אני אמרתי דבר אחד, והם אמרו דבר אחד, אני אמרתי להם - אי אתם מודים בחוט של בנאים, ושל

סידין, חמשים אמה, שאם רוצה לקים יותר מכאן - שהוא טהור. והם אמרו לי: אי אתה מודה בנימי הסדין והסודרין, והטרטין, והפליון של ראש - ששה אצבעות. ושל אפוקרסות - עשר. שאם רוצה לקים יותר מכאן - שהוא טמא. ורואה אני את דברי מדבריהן, שאני משיבן מדבר שאינו חבור לטמאה ולהזאה על דבר שאינו חבור לטמאה ולהזאה, והן משיבין אותי מדבר שהוא חבור לטמאה ולהזאה על דבר שמודים שאינו חבור להזאה. כל אלו שאמרו שירי - וידות ידותיהן מלפניהם. את שדרכו לאחו בידו אחת, כגון יד הקרדס - טפח. ואת שדרכו לאחו בשתי ידיו כגון יד [המקור] המגרפה - טפחים.

ג. כלי זכוכית - טמאתן מדברי סופרים. פשוטיהן - טהורין. ומקבליהן - טמאין. השדה, והתבה, והמגדל של זכוכית, הבאין במדה - טהורין. ושאר כל כלי זכוכית, אף על פי שבאין במדה - טמאים. וזה חמך בכלי זכוכית מכלי עץ. כלי זכוכית - אין מקבלין טמאה עד שתגמר מלאכתן, ורבי שמעון בן גמליאל אומר: משיגטלו מן הספות. תמחוי שעשאו אספקלריא, אף על פי שמשתמש בו - טהור. היה טמא ועשאו אספקלריא - טמא, עד שיקבענו במסמר. תרוד של מתכת, בין שיש לו יד ובין שאין לו יד, בין מקבל כל שהוא ובין שאין מקבל כל שהוא - טמא. ושל עץ, ושל עצם, ושל זכוכית מקבל כל שהוא - טמא, שאין מקבל כל שהוא אלא ממגמג ושופך. רבי אליעזר אומר: טמא, ורבי יוחנן בן גורי מטהר.

ד. כוס של זכוכית שנקב והטיף לתוכו אבר, רבי יוסי אומר משום רבי יוחנן בן גורי: טמא משום כלי זכוכית. רבי שמעון בן גמליאל אומר: יהודה בן שמוע היה מטמא משום רבי מאיר משום כלי מתכות, וחכמים מטהרין. קתון של זכוכית שנטלו שוליו, אם יכול לישב פדרכו, רבי מטמא וחכמים מטהרין. ואם מתחלה עשאה שלא שולים - הכל מודים שהוא טמא. הכוס והצלוחית

בשקצים, ובין ברמשים - טמא. וחיבין עליו משם פגול נותר וטמא, ומטמא כזית במשא וכעדשה במגע. כללו של דבר: מח הרי הוא כבשר לכל דבר.

ג. תשעה בראש והלחיין עמהן, חמשה בארכבה, שנים מכאן ושנים מכאן, והפיקה באמצע. כל שיש בו גידים ועצמות - הרי זה אבר. ושאיין בו גידים ועצמות - אינו אבר, והיותרת עולה מן המנין. חסר שאין בו אלא מאתים ויתיר, שיש בו מאתים ושמונים ואחד - כלם מצטרפים למנין מאה עשרים וחמש, החי אין בו ממנין, ואין בו רבע עצמות.

מסכת אהלות פרק שני

א. ישראל ששחט בהמה טמאה לעובד כוכבים, שחט בה שנים או רב שנים, ועדין מפרקסת - מטמא טמאת אוכלין, אבל לא טמאת נבלות. אבר הפורש ממנה - כפורש מן החי. ובשר הפורש ממנה - כבשר הפורש מן החי ואסורה לבני נח. ואפלו מתה הבהמה - אינה מטמאה טמאת אוכלין. ועובד כוכבים ששחט בהמה טהורה לישראל, שחט בה שנים, או רב שנים, ועדין היא מפרקסת - מטמאה טמאת אוכלים, אבל לא טמאת נבלות. ואבר הפורש ממנה - כפורש מן החי. ובשר הפורש ממנה - כפורש מן החי. ואסורה לבני נח. ואפלו מתה הבהמה. נחרה - אינה מטמא טמאת אוכלין. שחט בה אחד או רב אחד - אין בה טמאה של פלוס. שחט עובד כוכבים במקום שאין ישראל עושה אותה טרפה, ובא ישראל וגמרה - מתרת באכילה. שחט ישראל, בין במקום שעושה אותה טרפה, ובין במקום שאין עושה אותה טרפה, ובא עובד כוכבים וגמרה - שחיטתו פסולה. שחט בה ישראל שנים או רב שנים, אחד עובד כוכבים ואחד ישראל, חותך ממנה בשר וממתין לה עד שתמות, ומתה באכילה.

שנקבו, בין מלמעלה ובין מלמטה - טהורין. תמחוי וקערה שנקבו מלמעלה - טמאין. מלמטה - טהורין. נסדקו, אם יכולין לקבל את החמין כצונן - טמאין. ואם לאו - טהורין. רבי אלעזר בן רבי צדוק אומר: הכוסות, הצידונים, החתוכין - טהורין, מפני שסורחין את הפה, וחכמים מטמאין. צלוחית של שמן, ושל זין, שנטל פיה, אם נטלת ביד אחת - טמאה. ואם בשתי ידי - טהורה. פנס של זכוכית שיש בו בית קבול שמן - טמא. בית קבול גר - טהור. ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. המטה, והכפסא, והספסל, והקתדרא, ועריסה של זכוכית, וכל מדרס כלי זכוכית - טהורין. האולר, והקולמס, והמטוטלת, והמשקלות, והעכירין, והפן, והכנה של זכוכית - טהורין.

מסכת אהלות פרק ראשון

א. אחד הנוגע, ואחד המאהיל, ואחד המסיט - כלן מונין במת. אין לך שמשמא במשא אלא אדם בלבד. האוכלין והמשקין והכלים - אין מטמאין במשא. אמר רבי יוסי: דרף זו אתה יכול לומר בזב, כל הטמא במת טמאת שבועה - טמא בזב טמאת ערב. וכל הטמא במת טמאת ערב - טהור בזב מכלום. כיצד? אדם באדם - שנים במת ואחד בזב. כלים בכלים - שלשה במת ושנים בזב. כלים אדם וכלים - ארבעה במת ושלושה בזב. במה דברים אמורים? בתרומה ובקדשים, אבל אין הנזיר מגלח אלא על המת בלבד, ואין חיבים על טמאת מקדש וקדשיו אלא על המת בלבד. אמר רבי עקיבא: יש לי חמשה: השפוד התחוב באהל, או הנוגע באהל. אמרו לו: האהל והשפוד - שם אחד הן.

ב. העובד כוכבים והבהמה, וכן שמנה, וכלי חרס, והאוכלים והמשקין הנוגעין במת. כלים הנוגעין בהן - טהורין. וכשם שאבר מן החי שחסר עצם באדם - טהור, כך בנבלות ובשרצים - טהור. המח: בין באדם, ובין בבהמה, ובין בחיה, ובין

ו. עצם כשעורה, הפורש מן האבר מן החי. רבי נחוניא מטמא. השיבו את רבי נחוניא שלש תשובות: לא! אם אמרת במת שיש בו רבע רקב, תאמר באבר מן החי, שאין בו רב רבע רקב? דבר אחר: מי תלוי במי? אבר תלוי בעצם או עצם תלוי באבר? העצם תלוי באבר! אפשר שהעצם מטמא במגע ובמשא, והאבר יהא טהור? אמר רבי שמעון: תמה אני, אם טמא רבי נחוניא, לא טמא אלא בזמן שיש באבר עצם כשעורה, שיהא זה וזה מטמא במגע ובמשא. השיב רבי יהושע על דברי שניהן, ומה החי שיש בו רמ"ח אברים עצם ובשר, הפורשין ממנו טהורין, אבר שאין רמ"ח, אינו דין שיהא העצם ובשר הפורשין ממנו טהורים? השיב רבי על דברי רבי יהושע: לא! אם אמרת בפורשין מן החי, שפן פרושו מדבר טהור, תאמר בפורשין מן האבר שפן פרושו מדבר טמא?

מסקנת אהלות פרק שלישי

א. אמר רבי יהודה: לא נחלקו רבי עקיבא וחכמים על רביעית דם שפרשה משני מתים, שהיא טהורה, על מה נחלקו? על רביעית דם שפרשה משתי רביעיות משני מתים, שרבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרין. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: לא נחלקו רבי עקיבא וחכמים על רביעית דם שפרשה משתי רביעיות, משני מתים שהיא טמאה, על מה נחלקו? על רביעית דם שפרשה משני מתים, שרבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרין.

ב. אבא שאול אומר: רביעית תחלת דמו של קטן. דם הקטן שציצא ממנו כלו, ואין בו רביעית. רבי עקיבא אומר: כל שהוא. וחכמים אומרים: רביעית, שרבי עקיבא אומר: טמאה בדם וטמאה בעצמות, מה עצמות אף על פי שאין בהן רבע טמאין, אף

ב. מלא תרוד רקב⁵ שאמרו - ישנו מעקר אצבעותיו ולמעלה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: מלא חפניו. ואיזהו מת שיש לו רקב? הנקבר ערום בארון של אבן, על גבי הרצפה, ועל גבי הטבלא של שיש. אבל הנקבר בכסותו, ובארון של עץ, על גבי עפר - אין לו רקב. והנוטל עפר מתחתיו - זהו עפר קברות, מלא תרוד ועוד. תבוסה שנמצאת בקבר ואין יודע מה טיבה, פרש רבי אלעזר ברבי צדוק: בורר את הצורות ואת הקיסמין, נוטל את הודאין ומניח את הספק. וזהו עפר קברות מלא תרוד ועוד.

ג. שדרה שגוררה רב חליות ממנה⁶, אף על פי ששלדה קימת - טהורה. בזמן שהיא בתוך הקבר, אפלו משברת ואפלו מכתתת - טמאה, מפני שהקבר מצרפה.

ד. הגלגלת שהיה בה נקב אחד ארוך, או נקבים הרבה - מצטרפין למלא מקדחת. אמר רבי יוסי בן המושלם: מעשה בעין בול באחד שנחתכה גלגלתו, ותלה עליה הרופא מטלת של קרויה, וחיה. אמר לו רבי שמעון בן אלעזר: משם ראיה? אף על פי שחיה כל ימות החמה, וכיון שעברו עליו ימות הצנה - מיד מת.

ה. פזית בשר הפורש מאבר מן החי; רבי אליעזר מטמא. השיבו את רבי אליעזר שתי תשובות: לא! אם אמרת במת שיש לו רב רבע ורקב, תאמר באבר מן החי שאין לו רב רבע ורקב? דבר אחר, מי תלוי במי? אבר תלוי בבשר או בשר תלוי באבר? הבשר תלוי באבר, אפשר שהבשר מטמא במגע ובמשא ובאהל, והאבר יהיה טהור?! אמר רבי שמעון: תמה אני, אם טמא רבי אליעזר, לא טמא אלא בזמן שיש באבר בשר כראוי, שיהא זה וזה מטמא במגע ובמשא ובאהל.

⁶ שעקר את רוב החוליות ממנה, ואף על פי

⁵ תרוד - פה. רקב - עפרורית הפת שנגרקב.

הדם אף על פי שאין בו רביעית - טמא. השיבו את רבי עקיבא שלש תשובות: לא! אם אמרת בעצמות שכן רבן טמא בלא רבע, תאמר בדם שאינו טמא אלא ברביעית? דבר אחר: לא! אם אמרת בעצמות שמעט עצמות טמא, ועצם כשעורה הפורש ממנו טמא, תאמר בדם שאינו טמא אלא רביעית? דבר אחר: לא! אם אמרת בעצמות שבידוע שכלן לפניך, תאמר בדם, שאנו אומרים שאם נשתירה הימנה טפה כל שהוא טהור? אמר להן: אף אני לא אמרתי אלא בזמן שיצא כלו. אמרו לו: אי אפשר בכך.

ג. רבע עצמות, רב הגויה בגדל, ואף על פי שאין בהן רבע - טמאין. ורב רבע עצמות מרב הגויה במנין ועצמות, רוב הגויה במנין, ואף על פי שאין בהן רבע - טמאין. רבי יהודה אומר: בלשון אחר: בית שמאי אומרים: מעצמות, משנים או משלשה מן הגויה. בית הלל אומרים: רבע עצמות מן הגויה, מרב בנין או מרב מנין, רב בנינו או רוב מנינו של מת, אף על פי שאין בהם רבע - טמאין. שמאי אומר: אף מעצם אחד, ואיזהו בנינו? השוקים, והירכים, והצלעות והשדרה. ואיזהו מנינו? אצבעות ידים ורגלים, ובלבד שיהא בו מאה עשרים וחמשה. אמר רבי יהושע: יכולני לעשות דברי בית שמאי ודברי בית הלל כאחד. משני שוקים וירך אחד - כדברי בית שמאי. ובמפרקי ידיו ורגליו כדברי בית הלל, ובשדרה וגלגלת - כדברי שמאי. חצי רבי מנינו וחצי רב בנינו - אין מצטרפין. כחצי זית בשר וכחצי זית נצל - מצטרפין זה עם זה, ושאר כל הטמאות שבמת - אין מצטרפות זו עם זו, מפני שלא שוו בשעוריהם.

ד. הגולל והדפק - מטמאין במגע ובאהל, ואין מטמאים במשא. רבי אליעזר אומר: מטמאין במשא מקל וחומר: מה אם מטמאין במגע הקל, לא יטמאו במשא החמור? אמר לו רבי עקיבא: אם מטמאין במגע המרבה - יטמאו במשא מעט? אמר

לו רבי אליעזר: עקיבה! והלא טמאת האהל מועטת בשניהן, והרי הן מטמאין בה, ואי מטמאין באהל המעט לא יטמאו במשא המרבה? נסתלק רבי עקיבא וקפץ רבי יהושע. אמר לו: מרבה טמאת אהל מטמאת המשא, שהמאהיל על המת בסכה - טמא, ומסיטו - טהור. והעושה סכתו על פתחו של קבר - המאהיל עליה טמא והמסיטה טהור. אמר רבי שמעון: זה הוא הנדון, אם סכה שיש לה פתח - הרי היא חוצצת על גבה, אם סכה שאין לה פתח - זה הוא גולל עצמו. אלא כך צריך להשיבו: מרבה טמאת האהל מטמאת משא שהכל מטמאין באהל, ואין לה שהוא מטמא במשא אלא אדם בלבד. מעשה בבית דגן ביהודה, באחד שמת ערב פסח, והלכו לקברו ונכנסו האנשים וקשרו החבל בגולל, משכו האנשים מבחוץ ונכנסו הנשים לקברו, והלכו האנשים ועשו פסחיהן לערב.

ה. שתי אבנים גדולות של ארבע ארבע טפחים שעשאן גולל לקבר, המאהיל על גבי שתייהן - טמא. נטלה אחת מהן, המאהיל על גבי שניה - טהור, מפני שיש לטמאה זו דרך שתצא.

מסכת אהלות פרק רביעי

א. רבי יוסי אומר: מלא תרוך רקב מטמא במגע ובמשא ובאהל. רבי שמעון אומר: שלש טמאות פורשות מן המת, שתיים בכל אחת, והשלישית אין בהן. ואלו הן: גולל, ודופק, ועצם כשעורה, מלא תרוך רקב. גולל ודופק - מטמאין במגע ובאוויר, ואין מטמאין במשא. והיכן הוא משאן עם אחד מהן? עצם כשעורה מטמא במגע ובאוויר, ואין מטמא באהל. והיכן הוא אהל עם אחד מהם? מלא תרוך רקב. מלא תרוך רקב מטמא במשא ובאהל, ואין מטמא במגע. וכן היה רבי שמעון אומר: כזית מן המת שחלקו, אפלו לעשרה - מטמא במשא ובאהל, ואין מטמא במגע.

מבחוץ ושערו מבפנים, אף על פי שאין באהל אלא כל שהוא, הבית מאהיל עליו - טמא. העצם שיש עליו כשני חצאי זיתים, אחד תחוב בידי אדם ואחד תחוב בידי שמים, הכניס את התחוב בידי אדם לפני הבית - טמא, מפני שחבורו מצטרף עמו. הכניס את התחוב בידי שמים לפני הבית - טהור, מפני שאין חבורו מצטרף עמו. שני עצמות ועליהם כשני חצאי זיתים, והכניס ראשיהן לפנים. יהודה בן נקוסא אומר משום רבי יעקב: אפלו שניהן תחובין בידי שמים - טהור, שאין שני עצמות מצטרפין לכשני חצאי זיתים. אבד כזית מן המת בתוך הבית, ובקשו ולא מצאו - הבית טהור, לכשימצא - הבית מטמא למפרע.

ה. כל משקה המת - טהורין חוץ מדמו, וכל מראה דמים במת - הרי אלו טמאין.

ו. ואיזו היא דם תבוסה? פרוש רבי אליעזר בן יהודה: הרוג שיצא ממנו רביעית דם בחייו ובמותו, ספק בחייו יצא, ספק במותו יצא, ספק בחייו ובמותו - זה הוא דם תבוסה. וחכמים אומרים: ברשות היחיד - ספקו טמא. ברשות הרבים - ספקו טהור, אלא איזהו דם תבוסה? הרוג שיצא הימנו רביעית דם בחייו ובמותו, ועדין לא פסק, ספק רבו בחייו ומעוטו במותו, ספק מעוטו בחייו, ורבו במותו, זהו דם תבוסה. רבי יהודה אומר: הרוג שהיה מטל במטה ודמו מנטף לגומא - טמא, מפני שטפה של מיתה מערכת בו. וחכמים מטהרין, מפני שראשון ראשון נפסק. רבי שמעון אומר: צלוב שדמו שותת, ונמצאת תחתיו רביעית דם - טמא. אבל מת שדמו מנטף ונמצא תחתיו רביעית דם - טהור. ורבי יהודה מטהר, שאני אומר טפה האחרונה של מיתה עמדה לה על גבי העץ. כשתמצא לומר, שלשה רביעיות הן. כיצד? לכה מכת מות ומפרפר,

ב. אמר רבי יהודה: ששה דברים היה רבי עקיבא מטמא וחזר בו. מעשה שהביאו קפות של עצמות לבית הכנסת של טורסיים והניחום באויר בית הכנסת, נכנס תודוס הרופא וכל הרופאים עמו, ואמרו: אין כאן שדרה ממת אחד, ולא גלגלת ממת אחד. אמרו: הואיל ויש כאן מטמאים ויש כאן מטהרין, נעמד למנין. התחילו מרבי עקיבא, וטהר. אמרו לו: הואיל ואתה הוא שהייתה מטמא - טהרת, יהו טהורין. אמר רבי שמעון: ועד יום מיתתו של רבי עקיבא היה מטמא, ואם משמת חזר בו, איני יודע.

ג. חלב המת שהיה שלם והתיכו - טמא. היה מפרד והתיכו - טהור. שאין חבורי אדם חבור. אתרג שנפרץ ותחבו בכוש - אינו חבור, שאין חבורי אדם חבור. קולית המת שעשאו יד לסכין - הרי זה אינו חבור, שאין חבורי אדם חבור. כזית מן המת שנחלק לשנים - טמא, ואינו חושש שמא חסר. רביעית דם שנחלקה לשנים - טהורה, ואינו חושש שמא חסרה. אתרג שנחלק לשנים - טהור, ואינו חושש שמא חסר. מנחה שבללוה חמשה כהנים - כשרה, ואינו חושש שמא חסרה. פנה מקלי לכלי - כשרה. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אם הפליג - הרי זו פסולה. כזית מן המת וכזית נצל, ומלא תרוד רקב שיש בו עפר כל שהוא - טמא. רבי שמעון מטהר, מפני שבטל.

ד. רביעית דם שנבלעה בכסות, כיצד משערין אותה? מביאין מים במדה ומכבסה בהן, ומביאין מים אחרים ונותן לתוכה רביעית דם, אם היה מראן שוה - הרי זו טמאה. אם לאו - טהורה. רבי יוסי אומר: זקנים הראשונים היו אומרים: מקטפרס⁷ ולפנים - הבית טמא, מקטפרס ולחוץ - הבית טהור. חזרו לומר: קטפרס, בין מבפנים בין מבחוץ - הבית טהור. המת

⁷ קטפרס - מקום משפע אשר לא ינוח בו

הדבר אבל יתגלגל ויורד (מדרוג; רמב"ם).

הפורשות מן המת - כמת. ופתחו - ארבעה טפחים.

ב. ביב שהיא קמור תחת הבית. יש בו ארבעה טפחים ויש ביציאתו ארבעה טפחים. ונפל בתוכו - הבית טהור. נפל בבית - מה שבתוכו טהור. יש בו ארבעה טפחים ואין ביציאתו ארבעה טפחים, נפל בתוכו - הבית טמא. נפל בבית - מה שבתוכו טהור. אין בו ארבעה טפחים, ואין ביציאתו ארבעה טפחים. נפל בתוכו - הבית טמא. נפל בבית - מה שבתוכו טהור. רחב מבפנים וצר מבחוץ, טמאה ברחב - הבית טמא. טמאה בצר - הבית נדון מחצה על מחצה. טמאה בבית בין ברחב בין בצר הבית טמא. ושבער נדון מחצה על מחצה. רחב מבחוץ וצר מבפנים, טמאה ברחב - הבית טהור, ויבצר - הבית הפלים שברחב - ושבצר - טמאין. מודה רבי יהודה בשקיפין ובסלעין, שאף על פי שאינן כאהל, אבל חשובין כאהל.

ג. מגדל שהוא עומד, בין בחצר בין באויר - טמאה בתוכו, כלים שבעביו - טהורין. טמאה שבעביו כלים שבתוכו - טהורין. ורבי יוסי אומר: מחצה על מחצה. ה"ה עומד בתוך הבית וטמאה בתוכו - הבית טמא, טמאה בבית - מה שבתוכו טהור, שדרף הטמאה לצאת ואין דרכה לכנס. כלים שבינו לבין הארץ, ושבינו לבין הכתל, ושבינו לבין הקורות, אם יש שם פותח טפח - טמאין. ואם לאו - טהורין. טמאה שם - הבית טמא, שבכתל מאחוריו ושבעזיבה מעל גביו - נדונין מחצה על מחצה.

ד. טמאה תחת רגלו או על גב רגלו, והיא רוצצת, טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. למה זה דומה? לעמוד שהוא עומד בתוך הבית וטמאה תחתיו, והיא רוצצת, טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. ה"ה מטל על מתניו ומגף, וטמאה תחתיו, כנגד עביו והיא רוצצת, או על גב דלתות והיא

ויצא הימנו רביעית דם ועקרונה בחזקת שהוא חי, והניחונה למקום אחר, ויצא הימנו רביעית דם, ראשונה דם חיים, ושניה דם תבוסה, שלישית דם המיתה. ומה בין דם המיתה לדם התבוסה? אלא שדם המיתה - הנזיר מגלח עליו, ותיבין עליו על טמאת מקדש וקדשיו. ודם התבוסה אין הנזיר מגלח עליו, ואין תיבין על טמאת מקדש וקדשיו.

ד, אומר רבי אליעזר: בראשונה היו זקנים חלוקין, מקצתן אומרים: רביעית דם, ורבע עצמות. ומקצתן אומרים חצי קב עצמות וחצי לוג דם. בית דין שאחריהן אמרו: רביעית דם ורבע עצמות לתרומות ולקדשים. חצי קב עצמות וחצי לג דם לנזיר ולמקדש. אומר רבי אליעזר: כשהלכתי לערדסקא, מצאתי את רבי מאיר ואת רבי יהודה בן פתורא, שהיו יושבין ודנין בהלכה. יהודה בן פתורא אומר: רביעית דם אין הנזיר מגלח עליו, ואין חייבין על טמאת מקדש וקדשיו. אומר לו רבי מאיר: אל תהי זו קלה מן השרץ, מה שרץ הקל שאין הנזיר מגלח עליו - חייבין עליו על טמאת מקדש וקדשיו, רביעית דם חמורה, אינו דין שיהיו חייבין עליה על טמאת מקדש וקדשיו? שתק יהודה בן פתורא. נמתי לו: רבי מאיר! אל תבוז לי, בקי היה לך מיהושע בן ממל? גם לי: הן! ובעל מלאכות היה. נמתי לי, בלשון הזה אומר לי משם רבי יהושע, כל טמאה מן המת שהנזיר מגלח עליה - חייבין על טמאת מקדש וקדשיו, וכל מן המת שאין הנזיר מגלח עליה - אין חייבין על טמאת מקדש וקדשיו.

מסכת אהלות פרק חמישי

א. רבי ישמעאל אומר משם רבי נתן: אהל מת שהוא פחות מארבעה טפחים - פתחו במלואו וגו טהור. רבי שמעון בן אלעזר אומר משם רבי מאיר: מת שהוא יתיר מארבעה טפחים - פתחו במלואו. רבי יוסי אומר: השדרה והגלגלת כמת. אחרים אומרים משם רבי נתן: כל השמאות

נמצא, טהור לחטאת מציל לעצמו, וטהור לתרומה מציל לעצמו.

י. לגין שהוא מלא משקין טהורין, ופנן ללגין אחר, ויש שם משקין - שניהן טמאין. האשה שלשה בערבה וידיה עסוקות בבצק, כל זמן שמגבהת זו ומנחת זו, מגבהת זו ומנחת זו - הבצק טהור. משכה ידיה הימנו והחזירתו - טמא הבצק. אמר רבי יהושע: בושנו מדבריכם בית שמאי, אפשר אשה וערבה טמאין טמאת שבעה, והבצק טהור? לגין טמאין טמאת שבעה ומשקין טהורין, אחר שעמד, אמר לפניו תלמיד אחד מתלמידי בית שמאי: רבי! אומר לפניך טעם שבית שמאי אומרים בו? אמר לו: אמור! אמר לו: כליו של עם הארץ, מהו, טמא או טהור? אמר לו: טמא. אמר לו: כלי טמא חוצץ או אינו חוצץ? אמר לו: אינו חוצץ. אמר לו: זהו טעמא של בית שמאי. אמר לו: והלוא טהרתם אוכלים ומשקין שבתוכו! אמר לו: לכשטהרנו. אוכלין ומשקין שבתוכו לעצמו טהרנו, אבל לטהר את הכלי שטהרנו לך ולו. מיד הלך רבי יהושע, ונשתטח על קברי בית שמאי. ואמר: נעניתי לכם עצמות בית שמאי, אם סתומות שלכם כף, מפרשות שלכם על אחת כמה וכמה! אמרו: כל ימיו השחרו שניו מפני תעניותיו.

רוצצת - טמאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת. כלים שבטרקסאות מכאן ומכאן - טהורין.

ה, ה, היה עומד בתוך הפתח ונפתח לחוץ, טמאה בתוכו - הבית טהור. טמאה בבית - מה שבתוכו טמא, שדרך הטמאה לצאת ואין דרכה לכנס. אמר רבי יוסי: כן הלכה, יפה כח הכלי להציל מכח צמיד פתיל, או מכח אהלים. אם מציל הוא מכח צמיד פתיל בגולל, קל וחמר על ידי אהלים.

ו. היתה מוכני שלו משוכה לאחריו שלש אצבעות, וטמאה שם, כנגד הקורות - הבית טהור, כלים שכנגד הזית, רבי מטמא וחכמים מטהרין, שאני רואה את הקורות כאלו הן יורדות וסותמות. דבר אחר: אין טמאה נכנסת לאהל, ואינה יוצאה הימנו, אלא בפותח טפח. אמר רבי: רואה אני דבריהם מדברי. כלים שכנגד הזוית, רבי מטמא וחכמים מטהרין. כמה דברים אמורים? בפרוצה, אבל במגפפת - הרי הוא כקבר סתום, ומטמא מפל סביביה.

ז. אמר רבי יוסי: בא רבי יוחנן בן גורי אצל אבא חלפתא, אמר לו: מה אתה אומר בעין של תנור ונסר נתון על גבה? אמר לו: טמא. בקעה טמאה את הנסר, נטמא הנסר וטמא את התנור, אמר לו: אף אני אומר כן, אלא שעקיבה מטהר. עין של תנור שיש בה גבה טפח ואין בה רחב טפח, יש בה רחב טפח ואין בה גבה טפח - טהורה.

ח. ארבה שבין בית לעליה וקדרה נתונה עליה, ונקובה בכונס משקה, רבי עקיבא אומר: מצלת. וחכמים אומרים: אינה מצלת. נפחתה במוציא זיתים - מצלת עד פחות מטפח.

ט. קנה שחתכה למי חטאת ואפר חטאת - מצלת על החטאת ואינה מצלת על התרומה, שתמצא אומר טהור לחטאת מציל לעצמו. כיצד? היו שם שני כלים, אחד טהור לחטאת ואחד טהור לתרומה.

<p>15</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>יד</p> <p>14</p>	<p>פסח שני, כט לעומר</p> <p>Pesach Sheini</p> <p>עלות השחר _____ 4:26 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:39 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:04 שקיעה _____ 8:06 בבלי: יבמות טו • ירושלמי: בבא בתרא לג • תוספתא: נלים בתרא ו ב"ר: איוב י"א • רמב"ם: טומאת אוכלין ו</p>
<p>16</p> <p>שני Monday</p>	<p>טו</p> <p>15</p>	<p>תענית שני בתרא, ל לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:26 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:39 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 שקיעה _____ 8:07 בבלי: יבמות ע • ירושלמי: בבא בתרא לד • תוספתא: כלים בתרא ז ב"ר: איוב י"ב • רמב"ם: טומאת אוכלין ז</p>
<p>17</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>טז</p> <p>16</p>	<p>לא לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:25 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:38 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 שקיעה _____ 8:08 בבלי: יבמות ע"א • ירושלמי: שבועות א • תוספתא: אהלות א ב"ר: איוב י"ג • רמב"ם: טומאת אוכלין ח</p>
<p>18</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>יז</p> <p>17</p>	<p>לב לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:24 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:38 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 שקיעה _____ 8:09 בבלי: יבמות ע"ב • ירושלמי: שבועות ב • תוספתא: אהלות ב ב"ר: איוב ט"ז • רמב"ם: טומאת אוכלין ט</p>
<p>19</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>יח</p> <p>18</p>	<p>ל"ג בעומר, לג לעומר</p> <p>Lag B'Omer</p> <p>עלות השחר _____ 4:23 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:38 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 8:10 בבלי: יבמות ע"ג • ירושלמי: שבועות ג • תוספתא: אהלות ג ב"ר: איוב ט"ט • רמב"ם: טומאת אוכלין י</p>
<p>20</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 7:53 הדלקת הנרות</p>	<p>יט</p> <p>19</p>	<p>לד לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:22 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:37 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 8:11 בבלי: יבמות ע"ד • ירושלמי: שבועות ד • תוספתא: אהלות ד ב"ר: איוב כ"א • רמב"ם: טומאת אוכלין י"א</p>
<p>21</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 9:24 זמן מוצש"ק</p>	<p>כ</p> <p>20</p>	<p>בהר, לה לעומר, פרק ד</p> <p>עלות השחר _____ 4:21 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:37 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 שקיעה _____ 8:11 בבלי: יבמות ע"ה • ירושלמי: שבועות ה • תוספתא: אהלות ה ב"ר: איוב כ"ב • רמב"ם: טומאת אוכלין י"ב</p>

צו שישן מיט א פייל און בויען אויס ל"ג בעומר, איז א סגולה פאר קינדער.
 אויך דאס דאווענען שיין פאר'ן עמוד, איז א סגולה פאר קינדער.

(ספר המדות אות בנים סימן ס"א)